

บทที่ 3

หลักเกณฑ์ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาในอิสลาม

การเล่นกีฬาของมุสลิมจะสมบูรณ์ได้นั้นจำเป็นต้องศึกษาหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ทั้งนี้เพื่อให้รู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของการบัญญัติการกีฬาในอิสลาม เพื่อให้การเล่นกีฬาเป็นไปตามเจตนารมณ์ของอิสลาม พร้อมทั้งยึดถือเป็นแนวปฏิบัติตนที่ถูกต้องในชีวิตประจำวัน

3.1 หลักเกณฑ์ข้อบัญญัติการกีฬาในอิสลาม

ดังที่ได้ทราบจากตอนต้นแล้วว่า อิสลามเป็นศาสนาที่ส่งเสริมการเล่นกีฬาออกกำลังกาย สนับสนุนให้มุสลิมมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงปลอดจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ด้วยเหตุดังกล่าวอิสลามจึงมิได้เพิกเฉยหรือละเลยในการวางหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาสำหรับมุสลิม ทั้งนี้เพื่อพวกเขาจะได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้องในการเล่นกีฬา ซึ่งหลักเกณฑ์เหล่านั้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 หลักว่าด้วยพื้นฐานเดิมของทุกสรรพสิ่งล้วนเป็นที่อนูมัต⁷⁸

โดยพื้นฐานเดิมของสรรพสิ่งทั้งหลายที่พระองค์อัลลอฮ์(ﷻ) ได้ทรงสรรสร้าง ล้วนเพื่อให้มวลมนุษย์ใช้ประโยชน์จากมัน ดังนั้นสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้จึงเป็นที่อนูมัต ไม่มีสิ่งใดเป็นสิ่งที่หะรอมต้องห้ามยกเว้นสิ่งที่อัลกุรอาน และสุนนะฮ์ของท่านนบี(ﷺ) ได้ห้ามไว้อย่างชัดเจน แต่ในกรณีที่หลักฐานในการห้ามหรืออนูมัตสิ่งเหล่านี้ไม่หนักแน่นหรือแข็งแรงพอ เช่นหะดีษอ่อนหลักฐาน(เถาะฮ์ฟ) ก็อนุญาตให้นำหลักการดังกล่าวข้างต้นมาใช้ได้

อุละมาอ์ได้หลักฐานที่แสดงถึงหลักเกณฑ์นี้ เป็นหลักเกณฑ์ที่มีที่มาจากศาสนาคืออายะฮ์ต่างๆในอัลกุรอาน เช่นพระดำรัสของอัลลอฮ์(ﷻ)ที่ว่า

(29:) ﴿ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ﴾

ความว่า “พระองค์คือผู้ได้ทรงสร้างสิ่งทั้งมวลในโลกไว้สำหรับพวกเจ้า”

(ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่29 :อัลบะเกาะเราะฮ์)

อัลลอฮ์(ﷻ)ตรัสว่า

⁷⁸ สำนักภาษาอาหรับใช้คำว่า (

ดู al-Suyutiyy,1998:1/166, Ibn Nujaim,1999:66, al-Nadwiy,1991:107)

﴿ وَسَخَّر لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ ﴾ (13:)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

﴿ وَسَخَّر لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ ﴾

(13:)

ความว่า “และพระองค์ทรงทำให้สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินเป็นประโยชน์แก่พวกเจ้า ทั้งหมดนี้มาจากพระองค์”

(ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่13 :อัลญาซียะฮ์)

อัลลอฮ์(ﷻ)ตรัสว่า

﴿ أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَهْرَةَ وَبَاطِنَةً ﴾ (20 :)

ความว่า “พวกเจ้ามิเห็นดอกหรือว่า แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอำนวยความสะดวกให้แก่พวกเจ้าสิ่งที่มีอยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและสิ่งที่มีอยู่ในแผ่นดิน และพระองค์ได้ทรงประทานความโปรดปรานมากมายของพระองค์อย่างครบครันแก่พวกเจ้าทั้งที่เปิดเผยและที่ซ่อนเร้น” (ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่20: ลุกมาน)

ดังนั้นเมื่อพระองค์อัลลอฮ์(ﷻ) ได้ทรงสรรสร้างสรรพสิ่งทั้งหลายขึ้นมา เพื่อยังประโยชน์แก่มวลมนุษย์ทั้งหมดแล้ว พระองค์จะทรงห้ามมิให้มวลมนุษย์ใช้ประโยชน์จากมันได้อย่างไร แท้จริงแล้วพระองค์ทรงห้ามในบางสิ่งบางอย่างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งในการห้ามสิ่งต่าง ๆ นั้นย่อมแฝงไปด้วยเหตุผลและ hikmah⁷⁹ ที่บางครั้งพระองค์ก็ทรงเปิดเผย สามารถเข้าใจได้โดยง่าย แต่บางอย่างพระองค์ได้ทรงทดสอบมนุษย์ในด้านสติปัญญาที่จะต้องใช้ความพยายามที่จะเข้าใจ และทรงทดสอบความภักดีของมนุษย์ที่จะประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์

สำหรับมุสลิมจำเป็นต้องทราบถึงข้อกำหนดหรือบทบัญญัติก่อนที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใด และเป็นภาระหน้าที่ของผู้ที่จะต้องชี้แจงและเอาใจใส่ในเรื่องดังกล่าว โดยจะต้องเป็นไปในแนวทางที่เปิดกว้างในเรื่องของการอนุมัติและตีกรอบในเรื่องของการห้ามให้แคบลงหรือจำกัดข้อห้ามให้น้อยลง เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่บรรดามุกลัฟ⁸⁰

⁷⁹ ทับศัพท์มาจากภาษาอาหรับคำว่า () หมายถึงวิทขปัญญา

⁸⁰ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน มุฮัมหมัดฟาดีล มะมิง 2550:71(วิทยานิพนธ์อิสลามศึกษา มอ.ปัตตานี)

ขอบเขตของสิ่งต้องห้ามในอิสลามนั้นมีจำนวนน้อย ในขณะที่ขอบเขตของสิ่งที่ได้รับการอนุมัติมีจำนวนมหาศาล บทบัญญัติห้ามที่ชัดเจนก็มีจำนวนไม่มาก ในขณะที่สิ่งใดก็ตามที่อัลกุรอานและสุนนะฮ์ไม่ได้กล่าวถึงจะตกอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ทั่วไปของการอนุญาตสิ่งต่างๆ ภายในอัมดีแห่งความโปรดปรานของอัลลอฮ์(ﷻ) ดังหะดีษบทหนึ่งที่ท่านนบี(ﷺ) ได้กล่าวว่า

))

(64:) ﴿ وَمَا كَانَ رُبُّكَ نَسِيًّا ﴾ :

ความว่า “สิ่งที่อัลลอฮ์(ﷻ)ได้อนุมัติในคัมภีร์ของพระองค์ถือเป็นสิ่งหะลาล สิ่งที่พระองค์ได้บัญญัติไว้ว่าเป็นสิ่งหะรอมสิ่งนั้นก็เป็สิ่งหะรอม และสิ่งใดที่พระองค์มิได้กล่าวถึงก็ถือเป็นสิ่งที่ให้อภัย ดังนั้นจึงรับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์(ﷻ)เกิด เพราะแท้จริงอัลลอฮ์(ﷻ)นั้นจะไม่ทรงลืมสิ่งใดทั้งสิ้น และหลังจากนั้นท่านนบี(ﷺ) ได้อ่านอายะฮ์ที่ว่า

﴿ وَمَا كَانَ رُبُّكَ نَسِيًّا ﴾

ซึ่งมีความหมายว่า “และพระเจ้าของเจ้านั้น (โอม์ฮัมมัด)มิทรงลืมสิ่งใด” (ส่วนหนึ่งของสุเราะฮ์มัจญ์ม อายะฮ์ที่:64)

(บันทึกโดยal-Hakim,1998:3471)

และท่านนบี(ﷺ) ยังได้กล่าวอีกว่า

))

((

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์(ﷻ)ได้ทรงบัญญัติบทบัญญัติต่างๆไว้ ดังนั้นท่านอย่าได้ทำให้มันเสียเปล่า พระองค์ได้กำหนดไว้ซึ่งขอบเขตต่างๆ พวกท่านจงอย่าได้ละเมิดขอบเขตนั้น พระองค์ได้กำหนดให้สิ่งของบางอย่างเป็สิ่งต้องห้าม(หะรอม)พวกท่านจงอย่าได้ละเมิดสิ่งเหล่านั้น และพระองค์ได้เพิกเฉยในสิ่งของบางอย่างเพื่อเป็นความเมตตาต่อพวกเจ้า โดยพระองค์นั้นมิเคยหลงลืม ดังนั้นพวกท่านทั้งหลาย จงรับความเมตตาที่นั้นเกิด”(บันทึกโดยal-Dar Qutniy, 1996:4768)

การกำหนดว่าสิ่งใดเป็นสิ่งหะลาละ หรือสิ่งใดเป็นสิ่งหะรอมนั้นเป็นเอกสิทธิ์ของอัลลอฮฺ (ﷻ) แต่เพียงพระองค์เดียว มีคฤๅณ⁸¹ อื่นๆ ไม่มีสิทธิใดๆ ในเรื่องนี้ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นในเรื่องใด ใหญ่หรือเล็ก ก็พาหรือไม่ใช่ก็พาที่ตาม ผู้เป็นมุสลิมทุกคนต้องยอมรับและตระหนักในเรื่องนี้ อัลลอฮฺ (ﷻ) ได้ตรัสว่า

﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ
وَهَذَا حَرَامٌ لَتَفْتُرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتُرُونَ
عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴾ (116:)

ความว่า: “และพวกเจ้าอย่ากล่าวตามที่ลิ้นของพวกเจ้ากล่าวเท็จขึ้นว่า “นี่เป็นที่อนุมัติ และนี่เป็นที่ต้องห้าม” เพื่อที่พวกเจ้าจะกล่าวเท็จต่ออัลลอฮฺ (ﷻ) แท้จริงบรรดาผู้กล่าวเท็จต่ออัลลอฮฺ (ﷻ) นั้นพวกเขาจะไม่ได้รับความสำเร็จ”
(อันนะหฺล: 116)

และในอีกอายะฮ์หนึ่งอัลลอฮฺ (ﷻ) ได้ตรัสว่า

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهَيْبَتَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ
وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا
لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾ (31:)

ความว่า: “พวกเขาได้ยึดเอาบรรดานักปราชญ์และบรรดาบาทหลวงของพวกเขากลับเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ (ﷻ) และยึดเอาอัลมะซีหฺบุตรของมัรยัมเป็นพระเจ้าด้วย ทั้งๆที่พวกเขามีได้ถูกใช้นอกจากเพื่อเคารพสักการะผู้ที่สมควรได้รับการเคารพสักการะ แต่เพียงองค์เดียว ซึ่งไม่มีผู้ใดควรได้รับการเคารพสักการะ นอกจากพระองค์เท่านั้น พระองค์ทรงบริสุทธิ์จากสิ่งทีพวกเขาให้มีภาคีขึ้น” (อิตเตาะบะฮ์:31)

⁸¹ ทับศัพท์มาจากภาษาอาหรับคำว่า() หมายถึง สิ่งถูกสร้างต่างๆทั้งในโลกและในจักรวาลทั้งหมด

ในหะดีษบทหนึ่งที่รายงานโดยท่านอดี้อิบฺนุศรฮาติม⁸²ท่านกล่าวว่า

:))

:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُحَبَائِهِمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ﴾

:

:

((

ความว่า “ฉัน (หมายถึงท่านอดี้อิบฺนุศรฮาติมผู้ซึ่งเป็นคริสเตียนมาก่อนที่จะเข้ารับอิสลาม) ได้มาหาท่านนบี(ﷺ) โดยที่คอของฉันทั้งคังมีไม้กางเขน (ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาคริสต์) ท่านนบี(ﷺ) จึงกล่าวกับฉันว่า “โอ้ออดี้อ จงขว้างทิ้งรูปเคารพนี้ไปจากท่านเสียเถิด” หลังจากนั้นฉันได้ยื่นท่านนบี(ﷺ) อ่านอายะฮฺในสุเราะฮฺอัลบะรออะฮฺที่ว่า

(31:) ﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُحَبَائِهِمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ﴾

ความว่า “พวกเขายึดเอาบรรดานักปราชญ์และบรรดาบาทหลวงของพวกเขาเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ”⁸³ (ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 31:อัลเตาบะฮฺ) ดังนั้นฉันจึงกล่าวขึ้นว่า “โอ้ท่านเราะฮฺลุล(ﷺ) ทว่าพวกเขาหาได้สักการะบูชาคนพวกนั้นแต่อย่างใดไม่?” ท่านนบี(ﷺ) จึงตอบว่า: พวกเขามีได้สักการะพวกเขาเหล่านั้นดอก หากแต่พวกเขาเมื่อได้รับการอนุมัติสำหรับพวกเขาในสิ่งใด พวกเขาจะพากันห้ามผู้อื่นมิให้กระทำในสิ่งนั้นและเมื่อเขาถูกห้ามในสิ่งใดพวกเขากลับทำให้สิ่งที่ถูกห้ามนั้นกลายเป็นสิ่งที่ถูกอนุมัติ” (บันทึกโดย al-Tirmidhiy n.d.:3095, และal- Baihaqiy,1994/19720)

⁸² คืออดี้อิบฺนุศรฮาติมบุตรอับดุลอฮฺบุนุศรชะฮัดดีบุตรอัลหฺรอจญ์อฏฏออีฮฺเป็นเศาะหาบะฮฺ ก่อนรับอิสลามในปีที่เก้า หรือบางสายรายงานในปีที่สิบเคยเป็นคริสเตียนมาก่อน ท่านเป็นผู้มีใจบุญสุนทาน อิมามอะฮฺมัดได้รายงานจากอะหฺมัดอะหฺมัดบุนุศรฎอรพะฮฺว่า ชายผู้หนึ่งได้ขอ(ทาน)จากอะดี้อิบฺนุศรฮาติมเป็นจำนวนหนึ่งร้อยดริฮัม ดังนั้นท่านอดี้อิบฺนุศรฮาติมจึงกล่าวแก่ชายผู้นั้นว่า “ท่านขอแค่หนึ่งร้อยดริฮัมจากฉันได้อย่างไร ในเมื่อฉันเป็นบุตรชายของฮาติม(ผู้ใจบุญ)? ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ฉันจะไม่ให้ในสิ่งที่ท่านขอ” อิบฺนุหะญูรกล่าวว่าสายรายงานนี้ถูกต้อง ท่านเสียชีวิตปีฮ.ศ.68 มีอายุยาวถึง 120 ปี (al-Asqalaniy,1995:4/390)

⁸³ (ดูรรถาธิบายอายะฮฺเพิ่มเติมใน Ibn Kathir,2002:4/135)

อับดุลมิยะฮุกกล่าวว่า “แท้จริงชาวสะลัฟ⁸⁴ จะไม่ใช่คำว่าหะรอมนอกจากในสิ่งที่ได้รู้มาแน่ชัดว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่หะรอมอย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ท่านอิมามอะฮฺมัดและบรรดาอิมามทั้งหลายเมื่อพวกเขาถูกถามในเรื่องที่ไม่ค่อยแน่ชัดในข้อกำหนดหรือมีความคลุมเครือ บรรดาอิมามเหล่านั้นมักจะตอบว่า “เรารังเกียจมัน” หรือ “เราไม่ชอบมัน” หรือ “เราไม่เห็นว่ามันเป็นสิ่งที่ดี” ทั้งนี้มิใช่เพราะเหตุผลอื่นใดเลยนอกจากเพื่อให้เห็นความสำคัญและความศักดิ์สิทธิ์ในสิ่งที่เป็บบทบัญญัติห้ามของพระองค์อัลลอฮฺ(ﷻ)เท่านั้น” (al-Maqdisiy,n.d.:1/108)

และยังมีหะดีษกุศสัย⁸⁵ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ว่า

)

((

ความว่า “ฉันได้สร้างปวงบ่าวของฉันในสภาพที่บริสุทธิ์ ครั้นเมื่อมารร้าย (ชัยฏอน) ได้มาถึงยังพวกเขาและได้หันเหพวกเขาออกจากศาสนา และทำการบัญญัติห้ามในสิ่งที่ฉันได้อนุมัติไว้สำหรับพวกเขาและได้ใช้ให้ (พวกที่เชื่อฟัง) พวกเขาทำการตั้งภาคีต่อฉันในสิ่งที่ฉันไม่ได้ให้อำนาจใดๆแก่พวกเขา” (บันทึกโดย Muslim n.d.:2865)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าท่านนบี(ﷺ) มักจะกล่าวถึงหลักหรือกฎเกณฑ์ทั่วไป มากกว่าที่จะตัดสินว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่หะลาลหรือสิ่งใดเป็นสิ่งที่หะรอม หรือตอบโดยระบุลงไปชัดเจน ด้วยเหตุนี้สำหรับศรัทธาชนหากเพียงแค่ว่าสิ่งใดที่อัลลอฮฺ (ﷻ) ได้กำหนดว่าเป็นสิ่งหะรอมก็นับว่าเพียงพอแล้ว เพราะสิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รวมอยู่ในสิ่งนั้นถือเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์และเป็นที่ยอมรับ

หลักเกณฑ์แห่งการอนุญาตนี้มีไว้จำกัดเฉพาะสิ่งของและวัตถุเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการกระทำและพฤติกรรมของมนุษย์ทุกอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติพิธีกรรมศาสนา หรืออียาอะฮฺ

⁸⁴ สะลัฟ คือ นามของคนทุกคนที่ติดตามแนวทางที่เที่ยงตรงในศาสนา เช่น อับูหะนีฟะฮฺ และผู้เจริญรอยตามเขา ซึ่งพวกเขาเป็นชนที่มาก่อนพวกเรา และบรรดาสะหะบะฮฺและตาบิอินั้นเป็นผู้มาก่อนพวกเขาอีก

(al-Tahanawiy,1417 H.1/748)

⁸⁵ คือหะดีษที่ท่านนบี(ﷺ)ระบุว่านำมาจากอัลลอฮฺ(ﷻ)โดยไม่ถึงระดับมุตะวาติร ซึ่งไม่เกินวิสัยที่มนุษย์สามารถประคองขึ้น และไม่ใช่อัจฉริยะในการสักการะ และเมื่อวิเคราะห์ตามหลักฐานต่างๆแล้ว นักวิชาการได้ลงความเห็นว่าย่อคำและความหมายของหะดีษกุศสัยนั้นมาจากอัลลอฮฺ(ﷻ)ทั้งสิ้น มิใช่เป็นสำนวนของท่านนบี(ﷺ) ตามที่นักวิชาการบางฝ่ายเข้าใจ ส่วนข้อแตกต่างระหว่างหะดีษกุศสัยและหะดีษนบีนั้นคือ

- 1- ย่อคำของหะดีษกุศสัยนั้นมาจากอัลลอฮฺ(ﷻ) แต่หะดีษนบีนั้นเป็นย่อคำของท่านนบี(ﷺ) เอง
- 2- หะดีษกุศสัยนั้นทั้งหมด ได้รับการรายงานสืบทอดกันมาในรูปของอาหฺาด ส่วนหะดีษนบีมีทั้งมุตะวัตติรและอาหฺาด(อับดุลการิม วันแอะละาะ,มปป.93-94)

อีกด้วย การกระทำและพฤติกรรมดังกล่าวนี้หมายถึงกิจกรรมและการดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละวัน การทำงานหาเลี้ยงชีพ การค้า การขาย การรับประทานอาหาร การนอน การพักผ่อน การเล่นกีฬาออกกำลังกาย เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้โดยหลักแล้วเป็นสิ่งที่ได้รับอนุญาต ยกเว้นเพียงไม่กี่อย่างเท่านั้นที่อัลลอฮ์ (ﷻ) ได้ทรงห้ามไว้อย่างเด็ดขาด พระองค์ตรัสว่า

(119 :) ﴿ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ ﴾

ความว่า “พระองค์ (อัลลอฮ์ ﷻ) ทรงแจกแจงแก่พวกเจ้าแล้วซึ่งสิ่งที่พระองค์ได้ทรงห้ามแก่พวกเจ้า” (ส่วนหนึ่งของอาะฮ์สูที่ 119: อัลอันอาม)

อย่างไรก็ตาม สำหรับในเรื่องการประกอบอียาอะฮ์นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ไม่เข้าข่ายหลักเกณฑ์นี้ เพราะการประกอบอียาอะฮ์เป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ (ﷻ) ทรงกำหนดบทบัญญัติมาอย่างเคร่งครัดและชัดเจน ท่านนบี (ﷺ) ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “ผู้ใดอุตริกรรมในกิจการของเรา (กิจการศาสนา) ซึ่งสิ่งนั้นมีได้อยู่ในข่ายเรื่องนี้ (ศาสนา) สิ่งอุตริกรรมดังกล่าวนี้จะต้องถูกปฏิเสธ”⁸⁶ (บันทึกโดย al-Bukhariy, 1987:2513, และ Muslim, n.d.:3248)

จากหะดีษบทนี้สามารถสรุปได้ว่า ผู้ใดก็ตามที่อุตริกรรมหรือสร้างรูปแบบการปฏิบัติศาสนกิจหรืออียาอะฮ์ขึ้นเอง ผู้นั้นก็คือผู้หลงทาง (ออกนอกกริต) การงานของเขาที่จะต้องถูกตอบปฏิเสธด้วยเช่นกัน เพราะผู้ออกกฎหมายเองเท่านั้นมีสิทธิในการเป็นผู้กำหนดรูปแบบการประกอบอียาอะฮ์อันเป็นวิธีการที่มนุษย์จะแสวงหาความใกล้ชิดกับพระองค์ แต่สำหรับเรื่องกิจกรรมทั่วไปหรือการดำรงชีวิตประจำวันนั้น อัลลอฮ์ (ﷻ) มิได้ทรงกำหนดไว้เป็นการตายตัว แต่พระองค์จะปล่อยให้หน้าทีของมนุษย์เอง พระองค์จะเข้าไปแทรกแซงก็เพื่อปรับปรุงแก้ไขบรรเทาหรือเพื่อขัดเกลาพวกเขาเท่านั้น และบางครั้งก็เพื่อชี้ให้เห็นพฤติกรรมบางสิ่งบางอย่างที่เป็นอันตราย หรืออาจนำไปสู่ความเสียหาย

อิบนุคัยมียะฮ์ (Ibn Taimiyah, 1995:29/17) กล่าวว่า “การพูดและการกระทำของคนเรานั้นมีอยู่สองอย่าง กล่าวคือ การปฏิบัติตามพิธีกรรมที่ได้กำหนดมาโดยศาสนา และการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติกันมาในการดำรงชีวิตประจำวัน จากหลักการของชะรีอะฮ์ทำให้เรารู้ว่าการประกอบอียาอะฮ์นั้นเป็นการปฏิบัติที่อัลลอฮ์ (ﷻ) เป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้อนุมัติ ไม่มีสิ่งใดที่ถูกรับรอง

⁸⁶ หมายถึงการอุตริกรรมในศาสนาที่เกี่ยวข้องกับอียาอะฮ์เท่านั้น ส่วนการอุตริกรรมในเรื่องทางโลกเช่นการประคิษร์รถยนต์ เครื่องบิน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคอื่น ๆ ไม่เข้าข่ายการอุตริกรรมที่ต้องห้าม

ความถูกต้องนอกจากสิ่งที่เป็นชะรีอะฮ์ อย่างไรก็ตาม สำหรับกิจกรรมทางโลกของคนเรานั้น เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน หลักการโดยทั่วไปในเรื่องนี้คือเสรีภาพแห่งการปฏิบัติ ไม่มีสิ่งใดที่ถูกจำกัดยกเว้นสิ่งที่อัลลอฮ์(ﷻ)ทรงจำกัดไว้เท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการบัญญัติใช้และการบัญญัติห้าม นั้นเป็นเอกสิทธิ์ของพระองค์อัลลอฮ์ (ﷻ) แต่เพียงพระองค์เดียว ส่วนในเรื่องการประกอบศาสนกิจอิบาดะฮ์นั้น จะต้องมีคำสั่งใช้จากพระองค์ ดังนั้นเมื่อมันต้องการคำบัญญัติสั่งจากพระองค์เพื่อกำหนดว่าสิ่งใดเป็นอิบาดะฮ์และสิ่งใดไม่ใช่อิบาดะฮ์ จะไปกล่าวได้อย่างไรว่าสิ่งบางอย่างได้ถูกจำกัดโดยปราศจากคำบัญชาของพระองค์

นี่เป็นเหตุผลที่ว่าทำไมอิมามอะฮ์มัดและอุละมาอ์คนอื่นๆที่ยึดแนวทางการตัดสินบนพื้นฐานของหะดีษถึงได้กล่าวว่า: ในส่วนของการประกอบอิบาดะฮ์นั้นหลักการของมันคือ การจำกัดหรือคงไว้ซึ่งรูปแบบเดิมของมัน () กล่าวคือในเรื่องนี้ ไม่มีสิ่งใดที่สามารถถือเป็นข้อปฏิบัติได้ ยกเว้นสิ่งที่พระองค์อัลลอฮ์(ﷻ)ได้ทรงกำหนดให้เป็นข้อพึงปฏิบัติด้วยพระองค์เอง ดังนั้นการกระทำสิ่งใดนอกเหนือไปจากที่พระองค์ได้ทรงกำหนดไว้ถือเป็นการเสี่ยงต่อการเข้าข่ายในความหมายของอายะฮ์ที่ว่า

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ
وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴾ (21 :)

ความว่า “หรือว่าพวกเขามีภาคีต่าง ๆ ที่ได้กำหนดศาสนาแก่พวกเขา ซึ่งอัลลอฮ์มิได้ทรงอนุมัติและหากมิใช่ลิจิตแห่งการตัดสิน (ที่ได้กำหนดไว้ก่อนแล้ว) ก็คงมีการตัดสินใจในระหว่างพวกเขา แท้จริงบรรดาผู้ธรรมสำหรับพวกเขาได้รับการลงโทษอันเจ็บปวด” (อิซซุรอ :21)

นอกจากนั้นท่านยังได้กล่าวว่า “นี่เป็นหลักเกณฑ์ที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่า ซึ่งด้วยรากฐานนี้เราสามารถกล่าวได้ว่า การซื้อ การขาย การให้เช่า การให้ของกำนัลและเรื่องอื่นๆ ในทำนองนี้เป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับบุคคลเช่นเดียวกับการรับประทานอาหาร การดื่ม และการสวมใส่เสื้อผ้า ถ้าหากว่าชะรีอะฮ์พูดถึงสิ่งใดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆทางโลกเหล่านี้ขึ้นมา นั่นก็เพื่อสอนถึงการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี ดังนั้นชะรีอะฮ์จึงได้บัญญัติห้ามสิ่งที่จะนำไปสู่ความเสียหาย กำหนดหน้าที่ที่จำเป็น ไม่นอนุมัติสิ่งไร้สาระ และจะอนุมัติเฉพาะสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทั้งหลายทั้งปวงนี้เป็นการพิจารณาถึงประเภทของกิจกรรม ขนาด และคุณสมบัติของมัน เนื่องจากสิ่งนี้เป็นพื้นฐานของศาสนา บุคคลจึงมีเสรีภาพที่จะซื้อขายและให้เช่า ตามที่ตัวเองปรารถนาและต้องการ เช่นเดียวกับที่มีเสรีภาพในการรับประทานอาหารและการดื่มในสิ่งที่ตนเองชอบตราบดีที่มันมิใช่สิ่งหะรอม ถึงแม้บางสิ่งบางอย่างจะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกอนุมัติ

โดยตรงจากพระองค์เอง แต่ในเรื่องนี้พวกเขาก็มีเสรีภาพที่จะปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะชะรีอะฮ์ไม่ได้มีการห้ามพวกเขาจากสิ่งเหล่านี้ ดังนั้นหลักที่ว่าด้วยพื้นฐานเดิมของทุกสรรพสิ่งเป็นสิ่งที่อนุมัต จึงยังคงดำรงอยู่” (Ibn Taimiyah, 2004:164)

นอกจากนี้แล้ว หลักเกณฑ์นี้ยังได้รับการสนับสนุนโดยหะดีษที่เชื่อถือได้ซึ่งรายงานโดยญาบิรบุตรอับดุลลอฮ์⁸⁷ ท่านได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “เราเคยหลังกายนอกระหว่างช่วงเวลาแห่งการประทานอัลกุรอานหากวิธีการนี้จะเป็นสิ่งที่ถูกห้าม (ไม่อนุมัต) อัลกุรอานก็คงห้ามแล้ว” (บันทึกโดย al-Bukhariy, 1987:4911 และ Muslim, n.d.:2608)

ด้วยเหตุนี้อบนุตัยมียะฮ์จึงสรุปว่า หากอัลกุรอานไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งนั้นก็ถือเป็นสิ่งที่อนุญาต และบุคคลก็มีเสรีภาพที่จะปฏิบัติ โดยเฉพาะในเรื่องการเล่นกีฬาด้วยแล้ว ไม่มีตัวบทใดๆที่บ่งชี้ถึงการห้าม ตรงกันข้ามกลับมีอายะฮ์อัลกุรอานและตัวบทหะดีษที่สนับสนุนส่งเสริมให้มุสลิมฝึกฝนเล่นกีฬาเพื่อการมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง

อัลเกาะเราะฎอวีย์ (al-Qaradhawi, 37: 2539)⁸⁸ กล่าวว่า “แท้จริงแล้วสาเหตุที่ท่านนี้ (ญาบิรบุตรอับดุลลอฮ์) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในหลักชะรีอะฮ์ที่ถูกต้อง ดังนั้นหลักการใหญ่ที่ว่า “ไม่มีศาสนกิจใดจะถูกกำหนดเป็นข้อปฏิบัติ ยกเว้นโดยคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ (ﷻ) และไม่มีข้อพึงปฏิบัติใดจะถูกห้าม ยกเว้นโดยคำสั่งห้ามของอัลลอฮ์ (ﷻ) จึงยังคงดำรงอยู่อย่างมั่นคง”

3.1.2 ความไม่บริสุทธิ์ของที่มาและการเป็นอันตรายในเกมกีฬาเป็นสาเหตุของการบัญญัติห้าม

อัลลอฮ์ (ﷻ) เป็นผู้ทรงสร้างมวลมนุษย์และเป็นผู้ที่ประทานปัจจัยยังชีพอันมากมายมหาศาลแก่พวกเขา ดังนั้นพระองค์จึงมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการที่จะอนุมัตหรือสั่งห้ามหรือกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบที่พระองค์ทรงเห็นว่าเหมาะสมสำหรับมนุษย์ และในฐานะที่มนุษย์เป็นผู้ที่ถูกพระองค์ทรงสร้างมา มนุษย์จึงไม่มีสิทธิใดๆในการที่จะไปถามหรือฝ่าฝืนพระองค์ แต่อย่างไรก็ตามใน

⁸⁷ คือญาบิรบุตรอับดุลลอฮ์บุตรอัมรฺบุตรกะอฺบ์อัลอันซอรี้อัสสะละมีฮ์ ท่านเป็นผู้รายงานหะดีษจำนวนมากท่านหนึ่งจากบรรดาเศาะ เวย์ร่วมทำตัดยาบ์ณะเกาะบะฮ์ เสียชีวิตปี 78 ฮ.ศ. บางสายรายงานปี 74 และบางสายรายงานปี 73 มีอายุ 74 ปี (al-Asqalaniy, 1995:1/546)

⁸⁸ ฉบับภาษาไทยแปลโดยบรรจง บินกาชัน

การสั่งห้ามหรืออนุมัติสิ่งใดนั้น พระองค์ทรงกระทำไปด้วยความเมตตาต่อปวงบ่าวของพระองค์ ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงมิได้อนุมัติสิ่งใด ยกเว้นสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์ และพระองค์มิทรงห้ามสิ่งใดเว้นแต่สิ่งนั้นแฝงไปด้วยความอันตราย

ถึงแม้จะมีปรากฏว่าอัลลอฮฺ(ﷻ)ได้ทรงสั่งห้ามสิ่งที่ดิบบางสิ่งบางอย่างแก่พวกยิว แต่นั่นก็เพื่อเป็นการลงโทษฐานที่พวกเขาทรยศและละเมิดขอบเขตที่อัลลอฮฺ(ﷻ)ได้ทรงกำหนดไว้ อัลลอฮฺ(ﷻ)ตรัสว่า

﴿وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ
وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا
أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا
لَصَادِقُونَ ﴿١٤٦﴾﴾

ความว่า “และแก่บรรดาผู้เป็นยิวนั้นเราได้ห้ามสัตว์ทุกชนิดที่นิ้วตีนไม่แยกจากกันและจากวัวและแกะนั้นเราได้ห้ามแก่พวกเขาซึ่งไขมันของมันนอกจากไขมันที่หลังของมัน หรือถ้าใส่ได้อูมไว้ หรือที่ปะปนอยู่ที่กระดูก นั้นแหละเราได้ลงโทษพวกเขาเนื่องด้วยความอธรรมของพวกเขาและแท้จริงเรานั้นเป็นผู้สัตย์จริง” (อัลอันอาม:146)

ในอีกอายะฮ์หนึ่งอัลลอฮฺ(ﷻ)ได้ตรัสว่า

﴿فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ
لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخَذَهُمُ الرَّبُّو
وَقَدْ بُهَوُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَطْلِ ﴿١٦١﴾ وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦٢﴾﴾

ความว่า “แล้วก็เนื่องด้วยความอธรรมจากบรรดาผู้ที่เป็นยิว เราจึงได้ให้เป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเขาซึ่งบรรดาสิ่งดี ๆ ที่ได้ถูกอนุมัติแก่พวกเขามาแล้วและเนื่องด้วยการที่พวกเขาขัดขวางทางของอัลลอฮฺอย่างมากมายด้วย และเนื่องด้วยการที่พวกเขาเอาดอกเบี้ยต่างๆที่พวกเขาถูกห้ามในเรื่องนั้นและเนื่องด้วยการที่พวกเขากินทรัพย์สินของผู้คนโดยมิชอบ และเราได้เตรียมไว้แล้ว สำหรับ

ผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย ซึ่งการลงโทษอันเจ็บแสบ” (อันนิชาอ:160-161)

การลงโทษบาปในอิสลามนั้น อัลลอฮฺ(ﷻ)ได้กำหนดไว้โดยใช้วิธีการต่างๆที่มีใช้ เฉพาะการห้ามสิ่งต่างๆทั้งหลายเท่านั้นแต่พระองค์ได้กำหนดวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสำนึกผิดและ กลับตัว ซึ่งเป็นการชำระบาปเหมือนน้ำที่ชำระล้างความสกปรก การทำดีซึ่งเป็นการชดเชยความชั่ว การให้ทานซึ่งเป็นการดับไฟ ตลอดจนการมีความอดทนและความขันติในสิ่งทดสอบ และการได้รับความทุกข์ยากซึ่งเป็นการทำลายบาปเหมือนกับลมหนาวที่พัดพาใบไม้แห้งให้หลุดลอยจากกิ่งก้าน ด้วยเหตุนี้ เราจึงได้รู้ว่าการที่อิสลามห้ามสิ่งต่างๆก็เพราะว่ามันไม่บริสุทธิ์และเป็นพิษภัย ถ้าสิ่งใดก็ตามเป็นอันตรายสิ่งนั้นก็หะรอม และถ้าสิ่งใดเป็นประโยชน์สิ่งนั้นก็หะลาละ แต่ถ้าหากสิ่งใดมีประโยชน์มากกว่าโทษ สิ่งนั้นก็หะลาละ หลักการนี้ได้ถูกอธิบายไว้ในอัลกุรอานในเรื่องที่เกี่ยวกับน้ำเมาและการพนัน ดังอายะฮ์ที่ว่า

﴿ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ
وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِنَّهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا ﴾ (: 219)

ความว่า “พวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับน้ำเมา และการพนันจงกล่าวเถิดว่าในสิ่งทั้งสองนั้นมีโทษมหันต์และมีคุณหลายอย่างแก่มนุษย์แต่โทษของมันทั้งสองนั้นยิ่งใหญ่กว่าคุณของมัน” (ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่219 อัลบะเกาะเราะฮ์)

ซึ่งด้วยเหตุผลเดียวกัน หากมีใครถามว่าอะไรคือสิ่งหะลาละในอิสลาม คำตอบก็คือสิ่งที่ดีทั้งหลายนั่นเอง ซึ่งในที่นี้หมายถึงสิ่งที่ผู้คนทั่วไปยอมรับโดยไม่เกี่ยวกับความประพฤติกองคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะ อัลลอฮฺ(ﷻ)ทรงตรัสว่า

﴿ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ ۖ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ ﴾ (: 4)

ความว่า “เขาเหล่านั้นจะถามเจ้า(มุฮัมมัด)ว่ามีสิ่งใดบ้างที่ถูกอนุมัติแก่พวกเขา จงกล่าวเถิด ที่ถูกอนุมัติแก่เขานั้นคือสิ่งดี ๆ ทั้งหมด”

(ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 4 อัลมาอิดะฮ์)

﴿ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ ﴾ (: 5)

ความว่า “วันนี้สิ่งดี ๆ ทั้งหมดได้ถูกอนุมัติแก่พวกเขาแล้ว”

(ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่5:อัลมาอิดะฮ์)

สำหรับมุสลิม จำเป็นต้องรู้อย่างละเอียดว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ไม่สะอาดหรือเป็นพิษเป็นภัย ในสิ่งที่อัลลอฮฺ(ﷻ)ทรงห้าม เพราะบางครั้งตัวเองอาจมองไม่เห็นในขณะที่มีอีกบุคคลหนึ่งมองเห็น หรือบางทีโทษของมันอาจจะยังไม่เป็นที่ค้นพบในช่วงชีวิตของเขา แต่อาจเป็นที่เข้าใจกันในยุคต่อมาก็ได้ สิ่งสำคัญสำหรับมุสลิมก็คือ การเชื่อฟังอย่างนอบน้อมและปฏิบัติตามในสิ่งที่อัลลอฮฺ(ﷻ)ทรงบัญชา หากสังเกตก็จะพบว่าอัลลอฮฺ(ﷻ)ได้ทรงห้ามมุสลิมรับประทานสุกรหรือหมูทุกอย่างที่มุสลิมไม่รู้ถึงสาเหตุของการห้ามนอกจากความจริงที่ว่าสุกรเป็นสัตว์สกปรก แต่เมื่อเวลาผ่านไปหลายศตวรรษ การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ก็ได้ค้นพบว่าในเนื้อสุกรนั้นมีพยาธิและแบคทีเรียที่เป็นอันตรายอยู่ แต่ถึงแม้วิทยาศาสตร์จะไม่ค้นพบสิ่งใดในเนื้อสุกรหรืออาจจะพบมากกว่านี้มุสลิมก็จะยังคงเชื่อต่อไปว่ามันไม่สะอาดอยู่นั่นเอง (al-Qaradawi.2539:48)

อีกตัวอย่างที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ในหะดีษบทหนึ่งซึ่งท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า

((:))

ความว่า“ จงหลีกเลี่ยงการกระทำที่น่ารังเกียจสามอย่างที่ถูกละเมิด (ซึ่งเป็นการกระทำที่อัลลอฮฺและผู้คนสาปแช่ง) กล่าวคือ การถ่ายอุจจาระลงในลำธาร การถ่ายอุจจาระลงในถนนหนทาง และการถ่ายอุจจาระในสถานที่ร่วม” (บันทึกโดยAbu Daud,n.d.:26,และIbn Majah,n.d.:382)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าในสมัยก่อนผู้คนทั่วไปรู้แต่เพียงว่าการกระทำดังกล่าวในหะดีษข้างต้นนั้นเป็นการกระทำที่สกปรกและโสโครกเป็นที่น่ารังเกียจต่อสาธารณชน แต่ต่อมาด้วยความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ทำให้ได้รู้ว่า การกระทำที่น่ารังเกียจทั้งสามอย่างนี้ เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้คน เพราะมันเป็นสาเหตุและที่มาของการแพร่เชื้อโรคที่เป็นอันตรายเช่น พยาธิปากขอ และพยาธิอื่นๆ เป็นต้น (al-Qaradawi.2539:48)

ดังนั้นจึงมีการศึกษาลึกลงไปในรายละเอียด และมีการค้นพบสิ่งใหม่ๆ มากเท่าใด ก็จะพบเห็นประโยชน์ของอิสลามที่เกี่ยวกับเรื่องหะลาละและหะรอมมากยิ่งขึ้น แน่อนอน มันจะเป็นอื่นไปมิได้ ในเมื่อบรรดากฎหมายต่างๆ เหล่านั้นทั้งหมด มาจากการบัญญัติของพระองค์อัลลอฮฺ(ﷻ) ผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงรอบรู้และผู้ทรงเมตตา ดังอาเยฮฺที่ว่า

﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمَصْلِحِ ۖ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْتَبْتُمْ ۗ﴾

(220:) ﴿ ۞ ۝﴾

ความว่า “และอัลลอฮฺนั้นทรงรู้ดีถึงผู้ที่ก่อความเสียหายจากผู้ที่ปรับปรุงแก้ไข และหากอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้ว แน่อนอนก็ทรงให้พวกเจ้าลำบากไปแล้ว

แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชายิ่ง”

(ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 220: อัลบะเกาะเราะฮ์)

ในส่วนเรื่องเกมกีฬาและการละเล่นต่างๆ จะเห็นได้ว่ากีฬาบางชนิดเป็นกีฬาที่ดีมีประโยชน์ ฝึกฝนให้ผู้เล่นมีทักษะและศิลปะในการป้องกันตัว กีฬาเหล่านั้นได้แก่กีฬาประเภทหมัดมวยต่างๆ เช่นมวยไทย มวยสากล คาราเต้ ยูโด เทควันโด เป็นต้น แต่ในทางกลับกันกีฬาเหล่านี้ก็แฝงไปด้วยอันตราย เนื่องจากเป็นกีฬาที่อนุญาตให้ทำร้ายคู่ต่อสู้ได้เกือบทุกรูปแบบ (ตามกติกา) ซึ่งบางครั้งอาจนำมาซึ่งความพิกลพิการ สูญเสียอวัยวะ สมองพินเพื่อน ความจำเสื่อม และบางครั้งอาจถึงกับเสียชีวิต อัลลอฮ์(ﷻ)ได้ตรัสว่า

(195:) ﴿ وَلَا تَلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ ﴾

ความว่า “และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ ด้วยน้ำมือของพวกเจ้าเอง”

(ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่195: อัลบะเกาะเราะฮ์)

นักอรรถาธิบายอัลกุรอานกล่าวว่า “อายะฮ์นี้หมายถึงพวกเจ้าจงอย่าร้องขอหรือแสวงหาความพินาศ มิฉะนั้นแล้วพวกเจ้าจะได้รับความทุกข์ยากลำบากอันจะนำมาซึ่งความหายนะแก่ตัวพวกเจ้าเอง” (al-Tabariy,1999:2/211)

และพระองค์ยังได้ตรัสอีกว่า

(29:) ﴿ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴾

ความว่า “และจงอย่าฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเมตตาต่อพวกเจ้าเสมอ” (ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่29: อันนิซาอ์)

โดยนัยแห่งความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ “ห้ามการฆ่าหรือทำร้ายผู้อื่นนอกจากในสิ่งที่ศาสนาอนุญาต หรือหมายถึงพวกเจ้าอย่าฆ่าตัวของพวกเจ้าโดยการประพฤติกฎปฏิบัติในอบายมุข หรืออายะฮ์มีความหมายโดยตรงว่าห้ามพวกเจ้าฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง(ฆ่าตัวตาย)” (al-Shaukaniy,1994:1/577) ท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “ไม่มีการทำอันตรายผู้อื่น และไม่ปล่อยให้ตนเองได้รับอันตราย”

(บันทึกโดยAhmad,n.d.:22179,Ibn Majah,n.d.:2333,และMalik,1985:1461)

หะดีษข้างต้นบ่งบอกว่าอิสลามห้ามการทำอันตรายผู้อื่นและในขณะเดียวกันก็ห้ามปล่อยให้ผู้อื่นกระทำอันตรายแก่ตนเองเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากการเล่นกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาที่เสี่ยงต่อการเป็นอันตรายทั้งต่อตนเองและคู่แข่งนั้น นอกจากเป็นการเปิดโอกาสให้มีการทำร้ายร่างกายของกันและกันแล้ว ยังถือเป็นการทำลายเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ท่านนบี(ﷺ) ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “เมื่อพวกท่านคนหนึ่งคนใดชกตีจนหลีกเลียงไปหน้า” (รายงานโดย al-Bukhariy,1987 :5132 และMuslim,n.d.:2612)

ดังนั้นจึงควรพิจารณาถึงผลดีผลเสียของการเล่นกีฬาประเภทที่แฝงความรุนแรงเหล่านี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดอันตรายและความสูญเสียทั้งต่อตนเองและคนอื่นๆ

3.1.3 เจตนาดีมิได้ทำให้สิ่งหะรอมเป็นที่ยอมรับได้

ในบทบัญญัติและคำสอนของอิสลามนั้น จะให้ความสำคัญในเรื่องความรู้สึกละอายใจที่มีเกียรติ การมีเป้าหมายและความตั้งใจอันสูงส่ง ท่านนบี(ﷺ) ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “แท้จริงการกระทำทั้งหลายขึ้นอยู่กับเจตนา และทุกคนจะได้รับผลตอบแทนตามความตั้งใจของเขา”⁸⁹

กิจวัตรประจำวันของมุสลิมและกิจการทางโลกสามารถที่จะแปรเปลี่ยนเป็นอิบาดะฮ์ได้ด้วยเจตนาที่ดีและบริสุทธิ์ ดังนั้นหากผู้ได้รับประทานอาหารโดยเจตนาเพื่อยังชีพและเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ร่างกายเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่างๆที่มีต่อพระผู้สร้างของเขาและแก่มนุษย์ผู้อื่นแล้ว การรับประทานอาหารและการดื่มของเขาสามารถถือได้ว่าเป็นอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์(ﷻ) หรือถ้าผู้ใดร่วมประเวณีกับภรรยาของเขาโดยต้องการที่จะมีบุตรหรือต้องการที่จะปกป้องตนเองและภรรยาให้บริสุทธิ์จากการไปผิดประเวณีกับผู้อื่น การร่วมประเวณีกับภรรยาของเขานั้นก็สามารถถือได้ว่าเป็นอิบาดะฮ์ ซึ่งเขาจะได้รับผลตอบแทนในโลกหน้า ดังหะดีษที่ว่า

:))

:

((

⁸⁹ หะดีษอ้างแล้วหน้า 24

ความว่า “การที่ใครคนใดคนหนึ่งในหมู่ท่านร่วมประเวณีกับภรรยาของเขา (การกระทำของเขาดังกล่าว)ถือเป็นการอนุเคราะห์” บรรดาเศาะหาบะฮ์จึงถามว่า “โอ้ท่านเราะสูลมันเป็นไปได้อย่างไรที่ใครคนใดคนหนึ่งในหมู่พวกเราช่วยประเวณีกับภรรยาเขาแล้วจะได้รับผลบุญ?” ท่านนบีจึงตอบว่า “หากเขาได้ร่วมประเวณีกับผู้ที่เป็นที่ต้องห้ามสำหรับเขา เขาจะไม่ได้รับบาปดอกหรือ? ดังนั้นจึงเป็นที่แน่นอนว่าหากเขาสมปรารถนาในสิ่งที่ได้รับอนุมัติแล้ว เขาก็ย่อมจะได้รับผลบุญ” (บันทึกโดย Muslim, n.d.:2326)

ด้วยเหตุนี้ เมื่อใดก็ตามที่การกระทำที่เป็นที่อนุมัติ () ของผู้ศรัทธา มีเจตนาที่อยู่ด้วยการกระทำดังกล่าวนั้นก็จะเป็นการอิมานะฮ์ต่ออัลลอฮ์ (ﷻ) แต่ในเรื่องการประพฤติปฏิบัติในสิ่งหะรอมนั้นแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง สิ่งที่หะรอมจะยังคงเป็นสิ่งหะรอมอยู่ต่อไป ไม่ว่าจะมีความดีและมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายสูงส่งเพียงใดก็ตาม อิสลามจะไม่อนุมัติการใช้วิธีการที่หะรอมเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่ทรงคุณค่า ความจริงแล้วอิสลามถือว่าไม่เพียงเป้าหมายเท่านั้นที่จะต้องสูงส่ง วิธีการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายนั้นต้องบริสุทธิ์ด้วยเช่นกัน ดังนั้นวาทกรรมที่ว่า “เพื่อบรรลุถึงเป้าหมาย ย่อมกระทำได้ทุกวิถีทาง” และ “จงแสวงหาความชอบธรรม แม้ที่ท่านจะต้องกระทำผิด” มิได้เป็นหลักเกณฑ์บทบัญญัติของศาสนาแต่อย่างใด สำหรับศาสนาแล้วความชอบธรรมจะต้องแสวงหาให้ได้มาด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเป็นธรรมเท่านั้น

หากผู้ใดแสวงหาความร่ำรวยมั่งคั่งโดยอาศัยวิธีการที่ผิด เช่นด้วยวิธีการออกดอกเบี้ยยเงินกู้ หรือด้วยการหลอกลวงต้มตุ๋น หรือด้วยการพนันขันต่อ หรือด้วยการเล่นเกมกีฬาที่หะรอมต้องห้าม หรือด้วยวิธีการหะรอมอื่นใด โดยที่ท่านนั้นมิเจตนาเพื่อที่จะสร้างหรือบูรณะมัสยิด หรือเพื่อก่อตั้งมูลนิธิ การกุศลหรือเพื่อการกระทำคุณงามความดีอื่นใด ความผิดในการกระทำสิ่งทีหะรอมนั้นจะไม่หมดไปจากตัวเขาด้วยสาเหตุอันเนื่องมาจากความดีของวัตถุประสงค์ของเขา ในอิสลามเป้าหมายและเจตนาที่ดีไม่มีผลใดๆ ในการที่จะไปลดบาปของสิ่งทีหะรอม นี่คือนสิ่งที่ท่านนบี (ﷺ) ได้สอนสั่ง เมื่อท่านได้กล่าว

:))

﴿ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ﴾

إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿51﴾

ความว่า “อัลลอฮ์ (ﷻ) นั้นทรงคิงาม พระองค์จะไม่ยอมรับสิ่งใดนอกจาก(การทำงาน) ที่คิงาม และพระองค์นั้นได้ทรงบัญชาบรรดาศรัทธาชนเช่นเดียวกับที่ได้ทรงบัญชา

บรรดาศาสนทูตทั้งหลายของพระองค์ ซึ่งพระองค์ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴾ (51:)

ความว่า “โอ้บรรดาเราะสุลทั้งหลาย จงบริโภคนิสัยที่ดีและจงกระทำในสิ่งที่
ถูกต้อง แท้จริงฉันรอบรู้อย่างในสิ่งที่พวกท่านกระทำ” (อัลมูมิญน: 51)

และหลังจากนั้นท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า นอกจากนั้นแล้วพระองค์อัลลอฮ์(ﷻ)ยังได้ตรัส
อีกว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُّوْا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ
(172)

ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงบริโภคนิสัยที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพ
แก่พวกเจ้า จากสิ่งดี ๆ ทั้งหมด” (ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่172 อัลบะเกาะเราะฮ์)

และท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวอีกว่า

(())

ความว่า “ชายผู้ซึ่งอยู่ระหว่างเดินทางไกล (เนื้อตัวและเสื้อผ้าของเขา)สกปรก
และเปราะเปื้อนไปด้วยฝุ่น (เพื่อทำฮัจญ์ อุมเราะฮ์หรือสิ่งอื่น ๆ ทำนองนี้) เขา
ได้ยกมือทั้งสองของเขาริมหูทักทายและกล่าววิงวอนว่า “โอ้ผู้อภิบาล โอ้ผู้
อภิบาล” ในขณะที่เขาได้รับประทานสิ่งหะรอมดื่มสิ่งหะรอมสวมใส่สิ่งหะรอม
และหาเลี้ยงชีพตนด้วยวิธีการหะรอม ไฉนเลยคำวิงวอนของเขาจะถูกตอบ
รับ?” (บันทึกโดย Muslim,n.d.:1015)

นอกจากนั้นท่านนบี(ﷺ)ยังได้กล่าวอีกว่า

(())

ความว่า “ผู้ใดสะสมทรัพย์สินด้วยวิธีการหะรอม หลังจากนั้น เขาได้ทำทาน (บริจาค) ในสิ่งที่เขาได้สะสมนั้น เขาจะไม่ได้รับผลบุญใดๆจากการกระทำนั้น และภาระแห่งบาปจะยังคงอยู่เหนือตัวเขา” (บันทึกโดย al-Hakim, 1998 : 1480)

3.1.4 สิ่งที่น่าไปสู่สิ่งหะรอมถือเป็นสิ่งที่หะรอมด้วยเช่นกัน

มีบทศาสนบัญญัติที่กล่าวถึงเรื่องการป้องปรามความเสียหาย หรือผลเสียที่อาจนำไปสู่การละเมิดสิ่งต้องห้ามหรือการตกเป็นผู้ปฏิเสธ (กาฟิร) เพราะผลของสิ่งใดหรือการกระทำสิ่งใดนั้นมีได้ จำแนกแยกออกจากบทเริ่มต้นของมันแต่อย่างใด และทุกๆ ความเชื่อศรัทธาในสิ่งใดย่อมมีผลต่อสิ่งนั้น

ส่วนหนึ่งจากความเมตตาของอัลลอฮ์ (ﷻ) ที่มีต่อปวงบ่าวของพระองค์ คือการที่พระองค์ได้ทรงสกัดกั้นประตูแห่งความชั่วร้ายต่างๆ ด้วยเหตุดังกล่าวการผิดประเวณีจึงถูกกำหนดให้เป็นสิ่งหะรอมต้องห้าม และจุดเริ่มต้นของการผิดประเวณีเช่นการเปิดเผยอวัยวะ หรือสัดส่วนต้องห้าม การอยู่ด้วยกันระหว่างชายหญิงสองต่อสองในที่ลับตาคน การปะปนกันระหว่างชายหญิง รูปภาพลามกอนาจาร การเดินทางของผู้หญิงโดยไม่มีมะฮฺรอม การสัมผัสมือ หรือจับมือที่กาทายระหว่างชายหญิง การดัดเสียงให้ฟังดูอ่อนหวานของผู้หญิงต่อหน้าชายอื่นที่ไม่ใช่มะฮฺรอม การร้องเพลงที่ก่อให้เกิดอารมณ์เพศ และการเผยแพร่เรื่องราวและสัดส่วน สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดถือเป็นสิ่งหะรอมต้องห้ามด้วยเช่นกันทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะทุกๆ สิ่งที่จะช่วยเหลือส่งเสริมในสิ่งที่หะรอมก็ถือเป็นสิ่งหะรอม และผู้ใดที่ช่วยเหลือเกื้อกูลในสิ่งหะรอมเขาจะมีหุ้นส่วนในบาปนั้นด้วย อัลลอฮ์ (ﷻ) ได้ตรัสว่า

﴿ تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ﴾

(2 :)

ความว่า “และพวกจงช่วยเหลือกันในเรื่องที่เป็นคุณธรรมและความยำเกรง และจงอย่าช่วยกันในเรื่องที่เป็นบาปและในสิ่งที่ทำให้เกิดความขัดแย้งกัน” (ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 2: อัลมาอิดะฮ์)

ดังนั้นทุกๆ สิ่งที่น่าไปสู่สิ่งหะรอมก็ถือเป็นสิ่งหะรอมเช่นกัน การใช้กลอุบายหรือเล่ห์เหลี่ยมต่างๆ ในสิ่งหะรอมก็ถือเป็นสิ่งหะรอม ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนนามและเรียกขานสิ่งหะรอมเหล่านั้นในนามอื่นๆ ก็ตาม เช่นในรายของผู้ที่เรียกการเดินที่โป้เปลือยว่าเป็น “ศิลปะ” เรียกเหล้าสุรา และสิ่งมีนเมาต่างๆ ว่าเป็น “เครื่องดื่มแห่งจิตวิญญาณ” หรือ “เครื่องดื่มฉลองชัย” เรียกคอกเบี้ยว่าเป็น

“สิ่งป็นประโยชน์” และเรียกการแข่งขันว่าน้ำและการแข่งขันวิ่งของผู้หญิงต่อหน้าผู้ชายในสภาพกึ่งเปลือยว่าเป็น“กีฟา”ก็ตาม ดังปรากฏในหะดีษบทหนึ่งที่ท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “คนกลุ่มหนึ่งในหมู่ประชาชาติของฉันจะทำให้การดื่มสิ่งมีนเมา เป็นสิ่งที่อนุมัติโดยการขนานนามสิ่งมีนเมาเหล่านั้นในนามอื่นที่ไม่ใช่ นามเดิมของมัน” (บันทึกโดย Ahmad, n.d. :22201, และ Ibn Majah, n.d. : 3385)

ในหะดีษอีกบทหนึ่งที่ท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “จะมีช่วงสมัยหนึ่งของมนุษย์ ที่พวกเขาจะอนุมัติการกินดอกเบี๋ย โดยเรียกมันในนาม การค้าขาย” (บันทึกโดย Ibn Abi Shaibah, n.d. : 2915)

ดังนั้น บรรดาอุละมาอ์จึงได้ค้นพบหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่มีที่มาจากหลักฐานทางศาสนา คือหลักที่ว่า “สิ่งใดก็ตามที่นำไปสู่สิ่งหะรอม สิ่งนั้นก็ถือเป็นสิ่งหะรอมโดยตัวของมันเอง” ด้วยเหตุนี้ บาปของสิ่งหะรอมจึงมิได้จำกัดอยู่แต่เพียงผู้กระทำเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบุคคลอื่นที่สนับสนุนผู้ที่กระทำด้วย ไม่ว่าจะโดยทางวัตถุหรือโดยทางธรรม ทั้งสองฝ่ายจะต้องรับผิดชอบตามสัดส่วนการกระทำของตน ตัวอย่างเช่น ในกรณีการดื่มสิ่งมีนเมา ท่านนบี(ﷺ)ไม่เพียงแต่ประณามผู้ดื่มเท่านั้น แต่ยังได้ประณามบรรดาผู้ผลิต ผู้ให้บริการ ผู้ที่คิดบัญชี และผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนอื่นๆด้วย ในกรณีของดอกเบี๋ยก็เช่นเดียวกัน ท่านนบี(ﷺ)ไม่เพียงแต่ประณามผู้รับดอกเบี๋ยเท่านั้น แต่ยังได้ประณามผู้จ่าย ผู้ที่เขียนสัญญา และผู้ที่เป็นสักขีพยานด้วย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสิ่งใดก็ตามที่มีส่วนช่วยในการกระทำสิ่งหะรอม สิ่งนั้นก็ถือเป็นสิ่งหะรอมด้วย และผู้ใดก็ตามที่ช่วยเหลือผู้อื่นในเรื่องหะรอมก็จะต้องมีส่วนรับผิดชอบในบาปนั้นด้วยเช่นกัน ดังหะดีษบทหนึ่งที่ท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า

))

((

ความว่า “ผู้ใดเชิญชวนสู่การหลงทาง (ออกนอกกริต) แน่แน่นอนเขาจะไม่ได้รับบาปเช่นเดียวกับบาปของผู้ประพฤติปฏิบัติตามเขาโดยที่บาปที่เขาได้รับนั้นมีได้ลดหย่อนหรือมีจำนวนน้อยกว่าบาปของพวกเขาเหล่านั้นแต่อย่างใด” (บันทึกโดย Muslim,n.d.:2674, Abu Daud,n.d.:4609, และ al-Tirmidhiy,n.d.: 2674)

3.1.5 สิ่งหาลมมืออยู่เพียงพอ โดยไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งพาสิ่งหะรอม

อัลลอฮ์ (ﷻ) ได้ทรงสาธยายถึงคุณลักษณะประการหนึ่งของท่านนบีมุฮัมมัด (ﷺ) ดังที่ปรากฏ ณ ชาวคัมภีร์ในอายะฮ์ที่ว่า

﴿ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا
عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ
عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۗ فَالَّذِينَ
ءَامَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ
أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾ (157:)

ความว่า “คือบรรดาผู้ปฏิบัติตามเราะฮ์สุด ผู้เป็นนบีที่ไม่รู้หนังสือ ที่พวกเขาพบถูกจารึกไว้ ณ ที่พวกเขา ทั้งในอัลเตอรอดและใน อัลอินญิล โดยที่เขาจะใช้พวกเขาให้กระทำในสิ่งที่ชอบและห้ามพวกเขามิให้กระทำในสิ่งมิชอบ และจะอนุมัติให้พวกเขาซึ่งสิ่งดีทั้งหลาย และจะให้เป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเขา ซึ่งสิ่งที่เลวทั้งหลายและจะปลดเปลื้องออกจากพวกเขาซึ่งภาระหนักของพวกเข และห้วงคอกที่ปรากฏอยู่บนพวกเขา ดังนั้นบรรดาผู้ที่ศรัทธาต่อเขา และให้ความสำคัญแก่เขา คอยให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติ ตามแสงสว่างที่ถูกประทานลงมาแก่เขาแล้วไซ้ร้ ชนเหล่านี้แหละคือบรรดาผู้ที่สำเร็จ” (อัลอะรอฟ : 157)

ทุกๆสิ่งที่มีความเสียหายและอันตรายซ่อนอยู่ทั้งที่เป็นความเสียหายในสภาพลับปล้นทันทีทันใด หรือความเสียหายในรูปแบบค่อยเป็นค่อยไป ศาสนาจะมีข้อห้ามไว้ก่อนทั้งสิ้น ในทาง

ตรงกันข้ามสิ่งที่เป็นผลประโยชน์ในทางศาสนาที่ยึดถือได้ สิ่งเหล่านี้ก็จะเป็นที่อนุมัติในศาสนา สิ่งที่จะ
 ลาลนั้นมีอยู่เพียงพอโดยไม่มี ความจำเป็นต้องพึ่งพาสิ่งหะรอม สำหรับปวงบ่าวทุกคนทั้งชายและหญิง
 เด็กและผู้ใหญ่ อัลลอฮฺ (ﷻ) จะไม่ทรงทำให้พวกเขาได้รับความทุกข์เช็ดงในด้นใดด้านหนึ่ง นอกจาก
 พระองค์จะทรงเปิดกว้างซึ่งทางออกในอีกด้านหนึ่งของสิ่งนั้นเป็นการทดแทน เช่นในขณะที่พระองค์ได้
 ทรงมีบัญชาห้ามการผิดประเวณีทั้งการชานา⁹⁰และการลิวาต⁹¹ พระองค์จะทรงทดแทนให้กับพวก
 เขาซึ่งการสมรสที่หะลาล พระองค์ทรงห้ามการกินดอกเบ็ยแต่พระองค์ได้ทรงอนุมัติการค้าขายเป็นการ
 ทดแทนเป็นต้น ทั้งนี้เพราะอัลลอฮฺ (ﷻ)มิได้ทรงปรารถนาที่จะสร้างความยุ่งยากลำบากในการดำเนิน
 ชีวิตของมนุษย์ ในทางตรงกันข้ามพระองค์ทรงประสงค์ให้เกิดความสะดวกง่ายดาย ความดี และความ
 เมตตาแก่พวกเขา พระองค์ได้ตรัสว่า

(185:) ﴿ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ﴾

ความว่า: “อัลลอฮฺทรงประสงค์ให้มีความสะดวกแก่พวกเจ้าและไม่ทรง
 ให้มีความลำบากแก่พวกเจ้า” (อัลบะเกาะเราะฮฺ 185)

และพระองค์ยังได้ตรัสอีกว่า

﴿ وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ
 أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا ﴾ (n) يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ تَخَفَّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ

(28-27:) ﴿ الْإِنْسَانَ ضَعِيفًا ﴾

ความว่า “และอัลลอฮฺ (ﷻ) ทรงปรารถนาที่จะอภัยโทษให้แก่พวกเจ้าและ
 บรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามความใคร่ใฝ่ต่ำนั้น ปรารถนาที่จะให้พวกเจ้าเอนเอียง
 ออกไปอย่างมากมาย อัลลอฮฺ (ﷻ)ทรงปรารถนาที่จะผ่อนผันให้แก่พวกเจ้า
 และมนุษย์นั้นถูกบังเกิดขึ้นในสภาพที่อ่อนแอ” (อันนิซาอฺ 27-28)

⁹⁰ คือการกระทำการผิดประเวณีระหว่างชายกับหญิงในลักษณะที่มีได้มีการแต่งงานสมรสที่ถูกต้องตามหลักศาสนา
 บัญญัติ

⁹¹ คือการกระทำการผิดประเวณีระหว่างชายกับชายด้วยกัน(รักร่วมเพศ)

อิบน์ อัลก็อยยิม (Ibn al-Qayyim, 1993:2/150) กล่าวว่า “อัลลอฮ์(ﷻ)ได้ห้ามการแสวงหาโชคลางโดยการผูกดวงหรือการดูดวงชะตา แต่พระองค์ได้จัดเตรียมวิธีการระมัดระวัง “อิสติคอเราะฮ์” ซึ่งเป็นวิธีการวิงวอนขอการชี้แนะจากพระองค์ไว้ให้ พระองค์ทรงห้ามดอกเบี้ย แต่สนับสนุนการค้าที่สามารถทำกำไรไว้แทน พระองค์ทรงห้ามการพนัน แต่อนุญาตให้มีการแข่งขันกันในกีฬาที่เป็นประโยชน์สำหรับการต่อสู้ในหนทางศาสนาของพวกเขาเช่นการแข่งขันม้าหรือแข่งอูฐและการแข่งขันประลองความแม่นยำเป็นต้น พระองค์ทรงห้ามผู้ชายสวมใส่ผ้าไหม แต่ก็ได้ให้ทางเลือกแก่พวกเขาในการสวมใส่เสื้อผ้าที่ผลิตจากวัตถุดิบอื่นๆเช่นขนสัตว์ ลินิน และฝ้าย พระองค์ทรงห้ามการทำซู การผิผิวประเวณีและการรักร่วมเพศ แต่พระองค์ทรงสนับสนุนการสมรสที่ถูกต้องตามบทบัญญัติศาสนา พระองค์ทรงห้ามการดื่มสิ่งมีเมาและสิ่งเสพติดชนิดต่างๆเพื่อพวกเขาจะได้ดื่มสิ่งอื่นที่อร่อยโอชะและเป็นประโยชน์กว่าต่อร่างกาย และพระองค์ทรงห้ามรับประทานอาหารที่ไม่สะอาด ในขณะที่พระองค์ได้จัดเตรียมอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายไว้ให้เลือกมากมาย”

สำหรับมุสลิมพึงระลึกและตระหนักอยู่เสมอว่า “เราเชื่อฟัง และพร้อมน้อมนำปฏิบัติตาม” ในทุกสิ่งที่เป็นบัญญัติศาสนา แม้กระทั่งในสิ่งที่เราไม่ทราบถึงเหตุผลและวิทปัญญาในสิ่งที่พระองค์ทรงบัญญัติใช้หรือทรงบัญญัติห้ามก็ตาม อัลลอฮ์(ﷻ) ได้ตรัสว่า

﴿الْمَ أَحْسَبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَأَمَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۚ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ فَلْيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلْيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِينَ ۚ﴾ (3-1)

ความว่า: “อะลิฟ ลาม มีม มนุษย์คิดหรือว่า พวกเขาจะถูกทอดทิ้งเพียงแต่พวกเขา กล่าวว่าเราศรัทธา และพวกเขาจะไม่ถูกทดสอบ กระนั้นหรือ ? และโดยแน่นอน เราได้ทดสอบบรรดาก่อนหน้าพวกเขาแล้วดังนั้นอัลลอฮ์จะทรงจำแนกให้รู้แจ้งถึงบรรดาผู้สัตย์จริง และจะทรงจำแนกให้รู้แจ้งถึงบรรดาผู้กล่าวเท็จ” (อัลอังกะบูต : 1-3)

พึงทราบไว้ว่า การสำรวจตน(วะเราะฮ์)นั้น เป็นส่วนหนึ่งของศาสนา และผู้ใดที่เกรงกลัวต่อสิ่งที่คลุมเครือที่ไม่มีความชัดเจนในข้อกำหนดหรือบทบัญญัติ แท้จริงแล้วเขาได้ทำให้ศาสนาและเกียรติยศศักดิ์ศรีของเขาหลุดพ้นจากมลทินและความมัวหมอง ดังหะดีษบทที่ว่า

((

ความว่า “สิ่งทะเลาะและสิ่งหะรอมนั้นชัดเจน และระหว่างสิ่งทั้งสองนั้นมี สิ่งที่คลุมเครือซึ่งผู้คนจำนวนมากไม่ทราบถึงบทบัญญัติของมันดังนั้นผู้ใดที่ ละเว้นสิ่งคลุมเครือ แท้จริงเขาได้ทำให้ศาสนาและเกียรติยศของเขา บริสุทธิ์ ส่วนผู้ใดที่ถลำอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งคลุมเครือ เกรงว่าเขาจะ ตกอยู่ในสิ่งหะรอม ดังเช่นผู้เลี้ยงปศุสัตว์รอบๆเขตหวงห้าม เป็นการเลี้ยงที่ สัตว์เลี้ยงของเขาจะเข้าไปกินในเขตหวงห้ามนั้นแท้จริงกษัตริย์ทุกๆพระองค์ นั้นมีเขตหวงห้ามเป็นของตนเอง และแท้จริงเขตหวงห้ามของอัลลอฮ์นั้นคือ สิ่งต้องห้ามต่างๆ(ในศาสนา)ของพระองค์” (บันทึกโดย Muslim, n.d. : 1599)

3.1.6 สิ่งหะรอมที่มีอยู่ในเกมกีฬาไม่ถือเป็นสิ่งที่ถูกผ่อนปรนในศาสนา

ในอิสลามมีหลักเกณฑ์ฟิสิกส์ข้อหนึ่งซึ่งถูกประมวลกลับกรอง⁹²โดยบรรดา อุละมาอ์จากหลายๆตวับทของศาสนบัญญัติ กล่าวคือหลักที่ว่าด้วย “สิ่งต้องห้ามต่างๆถูกผ่อนปรนโดย ภาวะคับขัน”⁹³ หลักเกณฑ์ข้างต้นนี้แสดงถึงการขจัดและลดความยากลำบากจากบุคคลและประชาชาติ ซึ่งนับเป็นความเมตตากรุณาของอัลลอฮ์(ﷻ)ที่มีต่อปวงบ่าวของพระองค์ ดังนั้นเมื่อผู้ใดก็ตามต้องตกอยู่ใน สถานการณ์ที่สุควิสัยหรือตกอยู่ในเหตุการณ์คับขันไม่มีทางเลือก ศาสนาก่อนๆ โลมให้เขาผู้นั้นสามารถ กระทำในสิ่งต้องห้ามได้เช่น กินซากสัตว์ที่ตายเองโดยไม่มีกรเชือดที่ถูกต้องตามหลักศาสนาได้ ทั้งนี้ เพื่อประทังความหิวโหยและความหายนะ⁹⁴ที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเขา ในกรณีที่ไม่มีสิ่งของอื่นๆที่ทะเลาะ ให้เขาได้รับประทานเลย ดังอายะฮ์ที่ว่า

﴿ فَمَنْ أَضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ﴾ (173:)

ความว่า “แล้วผู้ใดได้รับความคับขัน โดยมีผู้ใช้สวาทแสวงหาและมีใจเป็นผู้ละเมิด ขอบเขตแล้วไซ้ไรก็ไม่มีบาปใด ๆ แก่เขา”

(ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่173 : อัลบะเกาะเราะฮ์)

⁹² โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์ที่ต้องใช้ความพยายามอย่างมาก

⁹³ ส่วนของหลักเกณฑ์นี้ในภาษาอาหรับคือ ()

⁹⁴ ที่อาจถึงขั้นต้องเสียชีวิต

บนพื้นฐานความเข้าใจจากอายะฮ์ข้างต้นนี้เอง บรรดานักวิชาการอิสลามได้กำหนดหลักเกณฑ์สำคัญดังกล่าวขึ้นมา แต่ทั้งนี้อิสลามอนุญาตให้รับประทานอาหารหะรอมบนเงื่อนไขที่ว่า “ไม่ใช่เจตนาขัดขืน หรือละเมิด” (**غَيْرَ عَادٍ وَلَا بَاغٍ**) ซึ่งหมายความว่า เขาจะต้องไม่รับประทานสิ่งของต้องห้ามเหล่านั้นด้วยความรู้สึกอยาก หรือเจตนาละเมิดด้วยการรับประทานเกินกว่าที่จะบำบัดความหิวโหยของเขา และจากเงื่อนไขดังกล่าวนี้ บรรดาปราชญ์กฎหมายอิสลามก็ได้ข้อสรุปถึงหลักเกณฑ์อีกหลักเกณฑ์หนึ่ง นั่นคือ “สิ่งที่ถูกผ่อนปรน(เพราะมีความคับขันจำเป็น)ถูกกำหนดโดยขนาดของความจำเป็นนั้น”⁹⁵ ข้อสรุปที่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์นี้ก็คือ ถึงแม้จะตกอยู่ในภาวะคับขันก็มีได้หมายความว่าต้องยอมจำนนต่อสภาพการณ์ดังกล่าวหรือยอมรับมันด้วยความกระตือรือร้น แต่เขาจะต้องดำรงชีพกับสิ่งที่หะลาลและหาทางที่จะกลับไปสู่มันอีก เพื่อเขาจะได้ไม่เคยชินกับสิ่งที่หะรอม หรือเริ่มผลิตเพลินอยู่กับมัน โดยใช้ความจำเป็นมาเป็นข้ออ้าง

เช่นเดียวกับที่ศาสนาได้อนุโลมให้ผู้ที่ตกอยู่ในภาวะคับขันสามารถดื่มเหล้าเพื่อให้สิ่งที่ติดค้างอยู่ในลำคอได้เคลื่อนตัวผ่านพ้นไปได้ในกรณีที่เกิดกลัวว่าจะเกิดความหายนะ หรืออาจถึงแก่ชีวิตอันเนื่องมาจากสิ่งที่ติดค้างอยู่ในลำคออยู่นั้น และเนื่องจากการไม่มีน้ำดื่มหลงเหลืออยู่กับตัวอีกเลย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าไม่มีความยากลำบากในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ เพราะเมื่อใดก็ตามที่ความยากเจ็บหรือสูควิถีคับขันเกิดขึ้นกับบุคคลใด ศาสนาก็ให้นำความง่ายดายมาเป็นทางออกเสมอ แต่มิได้หมายความว่าเราอาจหาเหตุที่จะปฏิบัติในสิ่งที่หะรอม หรือละเมิดขอบเขตที่อัลลอฮ์(ﷻ)ได้กำหนดมา หรือโดยการสร้างความคลุมเครือให้เกิดขึ้นกับสิ่งที่ไม่เข้าข่ายภาวะคับขันให้กลับกลายเป็นเรื่องที่ต้องจับ เพื่อจะได้กระทำในสิ่งที่หะรอมนั้นไม่

อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่ว่า “สิ่งต้องห้ามต่างๆถูกผ่อนปรนโดยภาวะคับขัน” ไม่สามารถนำมาใช้ได้ประเด็นความคับขันที่มีอยู่ในการแข่งขันกีฬาได้ ทั้งนี้เพราะสิ่งหะรอมต้องห้ามที่มีอยู่ในการแข่งขันกีฬารวมทั้งการเปิดเผยเอาระยะขงนักกีฬาในการแข่งขันวิ่งและการแข่งขันว่ายน้ำ การถูกเนื้อต้องตัวระหว่างคู่แข่งชายหญิงในการแข่งขันลีลาศ และการทำร้ายร่างกายของคู่ต่อสู้ในการแข่งขันกีฬาประเภทหมัดมวย ถึงแม้ว่านักกีฬาเหล่านั้นจะอ้างว่าเป็นความจำเป็นคับขันที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยอ้างเหตุผลเป็นอาชีพหรือเพื่อชื่อเสียงของประเทศ ก็ไม่อาจถือเป็นภาวะคับขันที่สามารถผ่อนปรนหรืออนุโลมสิ่งต้องห้ามในศาสนาได้แต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะภาวะคับขันนั้นจะมีหลักเกณฑ์อยู่ในเชิงศาสนาจึงจำเป็นต้องพิจารณากันอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อจะได้ไม่เหมือนกับกรณีของชาวยิวที่ได้ทำการอนุมัติสิ่งหะรอมต้องห้ามด้วยเล่ห์เหลี่ยมและกลอุบายที่ไม่เป็นที่ยอมรับในศาสนา

96

⁹⁵ ส่วนของหลักเกณฑ์นี้ในภาษาอาหรับคือ ()

⁹⁶ ดังหะดีษที่ว่า (())

ความว่า “พวกท่านจงอย่าประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ชาวยิวได้ประพฤติปฏิบัติกันและพวกท่านจงอย่าได้อนุมัติข้อห้ามต่างๆของอัลลอฮ์ด้วยกลอุบายอันดีเงิน” (ดู Ibn Qudamah al-Maqdisiy.

3.1.7 การยึดหลักผลประโยชน์และการป้องกันผลเสียถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง

ท่านอิบนุตัยมิยะฮฺ(Ibn Taimiyah,1995:20/54) กล่าวว่า “ผู้มีปัญญาหาใช้ผู้ที่รู้จักแยกแยะสิ่งดีจากสิ่งที่ไม่ดีไม่ แต่ผู้มีปัญญาคือผู้ที่สามารถพิจารณาแยกแยะระหว่างสิ่งที่ดีสองสิ่งว่าสิ่งใดคือสิ่งที่ดีที่สุด หรือระหว่างสองสิ่งที่ชั่วเพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่มีความชั่วมากที่สุด” บางทีปัจจุบันอาจมีความจำเป็นที่ต้องสร้างมาตรวัดความดีและความชั่ว ผลประโยชน์และผลเสีย ให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นบรรทัดฐานของสังคมมากกว่าในสมัยอดีตที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจากผลของการเลือนหายของบทบัญญัติศาสนา”

และเกี่ยวกับเรื่องนี้ท่านอิบนุตัยมิยะฮฺได้กล่าวอีกว่า “และสิ่งนี้-หมายถึงความขัดแย้งในเรื่องการกำหนดว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี สิ่งใดเป็นผลประโยชน์และสิ่งใดเป็นผลเสีย-เป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาและสถานที่ ที่ร่องรอยและผู้สืบทอดเจตนารมณ์และสืบสานงานต่อของท่านนบี(ﷺ) ได้ลดจำนวนลง ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก็ยิ่งทวีจำนวนมากขึ้นทุกขณะ” (Ibn Taimiyah1995:20/57)

และท่านยังได้กล่าวอีกว่า(Ibn Taimiyah1995:20/57-58) “การดำรงอยู่ของสิ่งเหล่านี้เป็นต้นเหตุของฟิตนะฮฺ⁹⁷ระหว่างประชาชาติเพราะมีการปะปนระหว่างความคิดกับความชั่ว ซึ่งจะเกิดความคลุมเครือสับสนจนแยกกันไม่ออก ในบางครั้งคนกลุ่มหนึ่งจะมองว่าสิ่งของบางอย่างเป็นสิ่งที่ดี จึงพากันเห็นดีเห็นงามกับสิ่งนั้น ถึงแม้สิ่งนั้นอาจจะแฝงไว้ซึ่งความชั่วร้ายอันใหญ่หลวง ในขณะที่บางกลุ่มบางพวกอาจมองว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ชั่วร้ายจึงตัดสินใจว่ามันเป็นสิ่งไม่ดีถึงแม้พวกเขาอาจจะละทิ้งความดีงามที่แฝงซ่อนอยู่ในตัวมันก็ตาม ส่วนพวกที่อยู่ระหว่างกึ่งกลางของทั้งสองกลุ่มนี้ พวกเขาได้พิจารณาถึงสิ่งสองประการดังกล่าว แต่บางครั้งอาจจะไม่สามารถแยกแยะหรือไม่มีความชัดเจนในจำนวนผลประโยชน์และจำนวนของผลเสียและผลดี หรือบางครั้งพวกเขาอาจมีความชัดเจนแต่กลับไม่มีผู้ใดให้ความสำคัญในการทำความดีและการละทิ้งความชั่วเนื่องจากอารมณ์ใฝ่ต่ำได้ครอบงำความคิดของพวกเขาเสียแล้ว”

และเมื่อใดก็ตามที่ปรากฏตัวบทหลักฐานทั้งจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ ก็จงปฏิบัติตามวิถึประสงค้ของมัน และจงอย่าใช้การอิญติฮาด (การวิเคราะห์วินิจัย) ในขณะที่มีตัวบทหลักฐานและการกำหนดผลประโยชน์หรือผลเสียข้อมขึ้นอยู่กับบทบัญญัติศาสนาไม่ใช่ทำตามอารมณ์ตน และต้องคำนวณถึงผลลัพธ์ที่จะตามมาจากสิ่งนั้น ทั้งนี้เพื่อจะให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และขจัดไปซึ่งผลเสีย

1992: 7/487)

ที่มาของหะดีษนี้ก็คือ ครั้งหนึ่งอัลลอฮฺ(ﷻ)ได้ทรงห้ามพวกยิวมิให้ล่าสัตว์ในวัน “สะบะโด” หรือวันเสาร์ ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงข้อห้ามนี้ พวกยิวจึงได้ขูดหลุมกับดักขึ้นในวันศุกร์เพื่อจะให้สัตว์มาตกลงหลุมในวันเสาร์และจะได้จับสัตว์เหล่านั้นในวันอาทิตย์ พวกที่ใช้วิธีการเช่นนี้ให้เหตุผลและข้อแก้ตัวว่าการกระทำของพวกตนเป็นสิ่งที่อนุมัติให้กระทำได้ แต่นักกฎหมายอิสลามถือว่ามันเป็นสิ่งหะรอม เพราะวัตถุประสงค์ในการห้ามของอัลลอฮฺ(ﷻ)ก็คือเพื่อเป็นการป้องกันพวกเขามิให้ล่าสัตว์ในวันเสาร์ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

⁹⁷ หมายถึงสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานมาเพื่อเป็นบททดสอบสำหรับมวลมนุษย์

และอันตรายต่างๆ ทั้งนี้ทั้งนั้นเมื่อสิ่งที่ได้กล่าวมาทั้งหมดอยู่ในขอบเขตความสามารถและไม่ใช่ว่าเรื่องยากจนเกินไป แต่ในทางกลับกันถ้าหากสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องยากลำบากเกินไปก็ควรมอบหมายสิ่งเหล่านี้ให้กับอุลละมาอ์ที่เป็นที่ยอมรับ โดยทั่วไปได้ทำการวางกฎเกณฑ์ในเรื่องนั้นๆ และให้พวกเขาได้ทำการวิเคราะห์วินิจฉัยโดยทำการเทียบเคียง (กียาส) ระหว่างสิ่งที่คล้ายคลึงกัน และในบางครั้งอาจจำเป็นต้องยึดเอาสิ่งที่มีผลเสียหรืออันตรายน้อยที่สุดในระหว่างสองสิ่ง โดยการขจัดสิ่งที่เป็นอันตรายหรือมีผลเสียมากกว่าออกไป หรือโดยการยึดเอาผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าจากทั้งสองสิ่งโดยยอมสูญเสียผลประโยชน์ที่น้อยกว่าออกไป

ดังนั้นการป้องกันความเสียหายจึงควรมาก่อนการฉกฉวยผลประโยชน์ ซึ่งหมายถึงความจำเป็นในการค้นหาความรู้ศาสนาด้วยความเพียรพยายาม พร้อมทั้งมีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์(ﷻ)ที่สามารถป้องกันตนเองจากการกระทำในสิ่งที่หะรอม โดยการอ้างว่าเป็นการยึดหลักผลประโยชน์ ซึ่งความจริงแล้วมีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างผลประโยชน์ในเชิงศาสนาและผลประโยชน์ที่เกิดจากกิเลสตัณหาและอารมณ์

อิบน์ อัลก็อัยยิม(Ibn al-Qaiyim, 1991:3/12)กล่าวว่า “แท้จริงศาสนาถูกก่อตั้งบนความเหมาะสมแห่งวิทย์ปัญญา(หิกมะฮฺ)และผลประโยชน์ของปวงบ่าวในชีวิตโลกนี้และโลกหน้า มันมีทั้งความยุติธรรมและเมตตาธรรม ตลอดจนผลประโยชน์และวิทย์ปัญญาในทุกๆเรื่อง ดังนั้นทุกประเด็นที่หันเหออกจากความยุติธรรมสู่ความอธรรมและความชั่วร้าย จากความเมตตาสู่ความเกลียดชัง จากผลประโยชน์สู่ความเสียหาย จากวิทย์ปัญญาสู่ความว่างเปล่าไร้สาระและเป้าหมายนั้น ย่อมไม่ใช่สิ่งที่มาจากบทบัญญัติของศาสนา แม้ว่าอาจมีการผนวกเข้าไปโดยการตีความ(ตะวิล)⁹⁸บ้างก็ตาม

3.1.8 สิ่งใดๆที่กลางแคลงสงสัยให้หลีกเลี่ยง

นับเป็นความเมตตาของอัลลอฮ์(ﷻ)ที่มีต่อบรรดามวลมนุษยชาติที่พระองค์มิได้ละทิ้งพวกเขาให้จมอยู่ในความโง่เขลาเกี่ยวกับสิ่งที่ถูกอนุมัติและสิ่งที่ถูกห้าม เพราะพระองค์ได้ทรงทำให้มนุษย์ได้รู้อย่างชัดเจนแล้วว่าอะไรเป็นสิ่งหะลาล และอะไรเป็นหะรอม ดังที่พระองค์ได้ตรัสว่า

﴿ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ ﴾ (119 :)

ความว่า “พระองค์(อัลลอฮ์)ทรงแจกแจงแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่ง สิ่งที่พระองค์ได้ทรงห้ามแก่พวกเจ้า” (ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่119 อัลอันอาม)

⁹⁸ คือการตีความด้วยมันสมองของผู้รู้ในวิชาการต่างๆที่เกี่ยวกับอัลกุรอานและบทบัญญัติศาสนา

ดังนั้นมนุษย์จึงต้องพึงปฏิบัติในสิ่งที่ได้รับอนุมัติและจะต้องหลีกเลี่ยงสิ่งต้องห้าม แต่อย่างไรก็ตาม ระหว่างสิ่งหะลาละที่ชัดเจนกับสิ่งหะรอมที่ชัดเจนนั้นมีพื้นที่สีเทาอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลบางคนไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดได้รับการอนุมัติหรือสิ่งใดที่ถูกห้าม ความสับสนเช่นนี้อาจเป็นเพราะหลักฐานที่ไม่ชัดเจน หรือไม่ก็อาจเพราะความสงสัยเกี่ยวกับการนำตัวบทไปใช้กับสถานการณ์หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งนั่นเอง

เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้ อิสลามถือว่าเป็นความดีอย่างหนึ่งสำหรับมุสลิมที่จะต้องหลีกเลี่ยงสิ่งที่มีความคลุมเครือหรือสิ่งที่เป็นที่สงสัย เพื่อที่จะให้ตัวเองห่างไกลจากการประพฤติดุกปฏิบัติในสิ่งหะรอมยิ่งไปกว่านั้น วิธีการระมัดระวังดังกล่าวยังฝึกฝนมุสลิมให้เป็นคนที่มีมุงการณไกลในเชิงการวางแผนและเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่างๆอีกด้วย ที่มาของหลักเกณฑ์ที่ว่านี้คือคำกล่าวของท่านนบี (ﷺ)ที่ว่า

))

((

ความว่า “สิ่งหะลาละนั้นชัดเจนและสิ่งหะรอมก็ชัดเจนและระหว่างสิ่งทั้งสองนั้นมีสิ่งที่คลุมเครือซึ่งผู้คนจำนวนมากไม่ทราบถึงบทบัญญัติของมัน ดังนั้นผู้ใดที่ละเว้นสิ่งคลุมเครือแท้จริงเขาได้ทำให้ศาสนาและเกียรติยศของเขาบริสุทธิ์ ส่วนผู้ใดที่ถลำอยู่ในส่วนหนึ่งส่วนใดของสิ่งคลุมเครือ เกรงว่าเขาจะตกอยู่ในสิ่งหะรอมดังเช่นผู้เลี้ยงปลุสัตว์รอบๆเขตหวงห้าม เป็นการเสี่ยงที่สัตว์ของเขาจะเข้าไปกินในเขตหวงห้ามนั้น แท้จริงกษัตริย์ทุกๆพระองค์นั้นมีเขตหวงห้ามเป็นของตนเอง และแท้จริงเขตหวงห้ามของอัลลอฮ์นั้น คือสิ่งต้องห้ามต่างๆที่พระองค์ได้บัญญัติไว้(ในศาสนา)ของพระองค์”⁹⁹

และคำกล่าวของท่านนบี (ﷺ)ที่ว่า

(())

ความว่า “จงละทิ้งสิ่งที่กลางแกลงใจ ผู้สิ่งที่ไม่กลางแกลงใจ” (บันทึกโดย

Ahmad , n.d. : 27819, และ al-Tirmidhiy,n.d. : 2518)¹⁰⁰

⁹⁹ หะดีษอ้างแล้วหน้า 91

3.1.9 การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่มีคุณค่าและมีความจำเป็นสูงสุดก่อนสิ่งที่มี ความสำคัญลำดับรองถือเป็นสิ่งจำเป็น¹⁰¹

โดยปกติการเล่นกีฬาไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับอิบาอะฮฺฮากแต่เป็นการพักผ่อนรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ประโยชน์ต่อร่างกายของผู้เล่น และจะไม่ถูกจัดว่าเป็นอิบาอะฮฺฮากใดที่การเล่นกีฬาดังกล่าวไม่ได้ควบรวมกับการตั้งเจตนาที่บริสุทธิ์เพื่ออัลลอฮฺ(ﷻ)ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นดังนั้นการทุ่มเทชีวิตจิตใจเพื่อการกีฬาโดยไม่คำนึงถึงความสำคัญของศาสนาจึงถือเป็นการจัดลำดับความสำคัญของชีวิตที่ผิดพลาด ทั้งนี้เพราะชีวิตนั้นไม่อาจแยกออกจากศาสนาได้นั้นใด คุณดั่งปลาที่ไม่อาจแยกตัวออกจากน้ำได้ฉันนั้น อัลลอฮฺ(ﷻ)ตรัสว่า

(56:) ﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾

ความว่า “และข้ามิได้สร้างญิน และมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า”
(อฺซซารียาต:56)

และอัลลอฮฺ(ﷻ) ยังได้ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ

(85:) ﴿ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾

ความว่า “และผู้ใดแสวงหาศาสนาอื่นใดจากอิสลามแล้ว ศาสนานั้นก็จะไม่ถูกรับจากเขาเป็นอันขาด และในวันสุดท้ายเขาจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน”

(อาละอิมรอน :85)

¹⁰⁰ al-Tirmidhiy กล่าวว่าหะดีษนี้เป็นหะดีษที่ดีและถูกต้อง()

¹⁰¹ หลักเกณฑ์นี้หมายถึงกิจการที่อยู่ในระดับปัจจัยขั้นเสริมแต่ง () ต้องไม่ละเมิดกิจการที่อยู่ระดับปัจจัยความต้องการขั้นจำเป็น () และในขณะที่เดียวกันก็ต้องไม่ละเมิดกิจการที่อยู่ในระดับปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐาน () ด้วยเช่นกัน

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ

مُسْلِمُونَ ﴾ (102:)

ความว่า “โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงยำเกรงอัลลอฮ์อย่างแท้จริงเถิด และพวกเจ้าจงอย่าตายเป็นอันขาดนอกจากในฐานะที่พวกเจ้าเป็นผู้มอบน้อมเท่านั้น” (อาละอิมรอน:102)

ลักษณะพิเศษแห่งเจตนารมณ์ของศาสนบัญญัติจะตระหนักถึงหลักประกันที่ทำให้คุณประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติและปกป้องพวกเขาจากสิ่งที่เป็นโทษทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับดังนี้

(1) หลักประกันระดับปัจจัยความต้องการขั้นพื้นฐาน ()

เป็นการแสดงถึงการให้ความสำคัญของโครงสร้างขั้นพื้นฐานของชีวิตมนุษย์โดยได้เน้นย้ำในการเสนอหลักประกันความมั่นคงของมนุษย์ที่ควรจะได้รับ การดูแลอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อสวัสดิการที่ควรจะได้รับในโลกนี้และโลกหน้า หากมีความบกพร่องเกิดขึ้นในขั้นนี้จะทำให้เกิดความยุ่งเหยิง โกลาหลในสังคมโลกนี้ และเป็นการขาดทุนอันยิ่งใหญ่ที่ชัดเจนของมวลมนุษยชาติในโลกหน้า หลักประกันในข้อนี้มี 5 ประการคือ

1- ความมั่นคงด้านศาสนา โดยบัญญัติให้ทำพิธีกรรมศาสนาหรืออิบาดะฮ์และกำหนดเกณฑ์เพื่อรักษาอิบาดะฮ์ให้ยืนหยัดได้ด้วยการกำหนดให้มีการรบเพื่อปกป้องพิทักษ์ศาสนา และกำหนดโทษสำหรับผู้เป็นมurtad¹⁰²

2- ความมั่นคงด้านชีวิต โดยกำหนดให้มีการสมรส และห้ามการกระทำที่ก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิตถึงแก่ชีวิต เช่นการประทุษร้ายและการฆ่า เป็นต้น

3- ความมั่นคงด้านสติปัญญา โดยการห้ามดื่มสุรายาเสพติดและของมึนเมาทุกชนิด เพื่อเป็นการปกป้องสติปัญญา

4- ความมั่นคงด้านทรัพย์สิน โดยส่งเสริมให้มีการซื้อขาย และห้ามการเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น การเอาทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมิชอบ เช่นปล้น ขโมยหลอกลวง ต้มตุ๋น และกินดอกเบี้ย เป็นต้น

5- ความมั่นคงด้านการสืบสกุล โดยส่งเสริมการแต่งงานและห้ามการผิดประเวณี และการล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น

(2) หลักประกันระดับปัจจัยความต้องการจำเป็น ()

¹⁰² มurtad คือการที่คนๆหนึ่งพ้นสภาพจากการเป็นมุสลิม(ออกนอกกริต)

ระดับนี้เป็นระดับที่ได้พัฒนามาจากหลักประกันระดับปัจจัยขั้นพื้นฐาน กล่าวคือ การพัฒนาไปสู่แนวคิดในการอำนวยความสะดวกและจัดปัดเป่าปัญหาความยุ่งยากทั้งปวง เจตนารมณ์ของกฎหมายอิสลามในระดับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มนุษย์ดำรงอยู่ได้ในสังคมอย่างพอเพียง เช่นอนุญาตให้ล่าสัตว์ อนุญาตให้รับประทานอาหารที่หะลาล อนุญาตให้มีการยืมเงินหรือสิ่งของ และอนุญาตการซื้อขายล่วงหน้า เป็นต้น

(3) หลักประกันระดับปัจจัยขั้นเสริมแต่ง ()

เจตนารมณ์แห่งกฎหมายอิสลามในระดับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ในหลักประกันความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเติมเต็มความต้องการที่พัฒนามาจากระดับที่หนึ่งและสอง ดังนั้นเมื่อมนุษย์ได้รับการพัฒนาตามลำดับขั้นจึงทำให้หลักประกันความมั่นคงของแต่ละปัจเจกบุคคลนั้นมีความสมบูรณ์ บูรณาการ และต่อเนื่อง เช่น การที่อิสลามอนุญาตให้มุสลิมใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อนุญาตการรับประทานอาหารที่เอรีดอ์รอฮ์ อนุญาตการสวมใส่เสื้อผ้าที่สวยงามและอนุญาตการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา เป็นต้น

ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์แห่งกฎหมายอิสลามเกี่ยวกับระดับความต้องการของการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายจะพบว่า การเล่นกีฬาออกกำลังกายนั้นจัดอยู่ในระดับปัจจัยขั้นเสริมแต่งเท่านั้นซึ่งจัดเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นเมื่อการเล่นกีฬาเป็นเพียงระดับปัจจัยขั้นเสริมแต่ง จึงจำต้องไม่ละเมิดระดับปัจจัยความต้องการขั้นจำเป็น และในขณะเดียวกันก็ต้องไม่ละเมิดระดับปัจจัยความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุดังกล่าวการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายของมุสลิมจึงต้องดำเนินอยู่ในกรอบและขอบเขตที่เหมาะสม ไม่เป็นการเล่นที่เลยเถิดหรือเกินระดับของความพอดี จนเป็นเหตุให้เกิดการละเมิดในสิ่งที่ถือว่าเป็นระดับปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นยิ่งกว่า อาทิการเล่นกีฬากระทั่งละเลยการทำอิบาอะฮ์ เช่นละหมาด ถือศีลอด หรือเล่นกีฬาจนเสียเวลาทำมาหากิน หรือกระทบต่อภาระหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ เป็นต้น

3.10 พฤติกรรมแสดงถึงเจตนา ()

หลักเกณฑ์นี้เป็นหนึ่งในหลักเกณฑ์ใหญ่ทั้งห้าของหลักเกณฑ์ฟิกฮ์ ที่มาของหลักเกณฑ์นี้คือคำกล่าวของท่านนบี(ﷺ)ที่ว่า

(())

ความว่า “แท้จริงทุกๆการกระทำนั้นขึ้นขึ้นอยู่กับเจตนา”¹⁰³

อิซซุยูตียฺ (al-Suyuti,1998:1/71)กล่าวว่า:ปราชญ์กฎหมายอิสลามมีความเห็น สอดคล้องกันว่าหะดีษบทนี้เป็นหนึ่งในสามของความรู้ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะความเพียรอดสาหัส ของ มนุษย์ทั้งหมด เกิดขึ้นในสามประการ กล่าวคือ ด้วยหัวใจ(ซึ่งใช้ในการตั้งเจตนาและคิดพิจารณา ไตร่ตรอง) ด้วยลิ้น(ใช้ในการพูดและกล่าวสิ่งต่างๆ) และด้วยอวัยวะต่างๆของร่างกาย(ใช้ในการประกอบ กิจกรรมภาคปฏิบัติต่างๆ) ดังนั้นการตั้งเจตนาจึงจัดเป็นหนึ่งในสามประการนี้ ทั้งยังเป็นสิ่งที่มีน้ำหนัก มากที่สุดอีกด้วย ทั้งนี้เพราะบางครั้งการตั้งเจตนาอันอาจเป็นอิบาอะฮฺที่เป็นเอกเทศสามารถที่จะแยกออก ต่างหากจากอิบาอะฮฺอื่นๆ ในขณะที่อิบาอะฮฺอื่นๆต้องการพึ่งพาอาศัยการตั้งเจตนาเพื่อใช้ในการจำแนก ระหว่างสิ่งที่เป็นอิบาอะฮฺออกจากสิ่งที่เป็นจารีตประเพณี () ดังนั้นท่านนบี(ﷺ)จึงได้กล่าวในหะดีษ บทหนึ่งว่า

(())

ความว่า “เจตนาของผู้ศรัทธานั้น ดีกว่าการงานของเขา” (บันทึกโดย al-Tabaraniy,n.d. : 5942)

อิซซุยูตียฺ (al-Suyuti,1998:1/72) หลังจากได้กล่าวถึงบทต่างๆของอิบาอะฮฺที่ต้องอาศัย การตั้งเจตนา ท่านยังได้กล่าวเสริมอีกว่า “นอกจากนั้น(อิบาอะฮฺ)ยังหมายรวมถึงการกระทำต่างๆในสิ่งที่ เป็นที่อนุมัติ () เมื่อมีการตั้งเจตนาเพื่อเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง หรือใช้เป็นสื่อกลางเพื่อการ ประกอบอิบาอะฮฺที่สมบูรณ์ เช่นการรับประทานอาหาร, การนอนหลับพักผ่อน, การแสวงหาปัจจัยยังชีพ และอื่นๆ และขณะเดียวกัน การสมรส การมีเพศสัมพันธ์กับภรรยาเมื่อมีเจตนาเพื่อปฏิบัติตามสุนนะฮฺ ของท่านนบี(ﷺ) หรือเพื่อปกป้องตนเองจากการผิดประเวณี(ซินา) หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งบุตรที่ประเสริฐ และเพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนประชากรอิสลาม ประเด็นปัญหาปลีกย่อยต่างๆจำนวนมากเหล่านี้ก็อยู่ภายใต้ หลักเกณฑ์นี้เช่นเดียวกัน”

ดังนั้นการเล่นกีฬาออกกำลังกายโดยมีเจตนาเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงกระปี้กระเป่า กระฉับกระเฉง และเป็นการเล่นเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอิบาอะฮฺจึงเข้าข่ายคำพูด ของอิซซุยูตียฺและเข้าข่ายหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้เช่นเดียวกัน

ปราชญ์กฎหมายอิสลามบางท่าน¹⁰⁴ใช้สำนวนหลักเกณฑ์นี้ว่า

()

ความว่า “ไม่มีผลบุญ (ในการทำงานใดๆ) นอกจากด้วยการตั้งเจตนา”

¹⁰⁴ เช่นท่านอิบานุนญัยมฺในหนังสือของท่าน() 1985:19

ซึ่งหมายถึงการงานต่างๆที่ถูกอนุมัติ()ตามหลักการศาสนา หากไม่มีการรวบรวมกับการตั้งเจตนา การงานเหล่านั้นก็จะไม่ให้ผลบุญใดๆแก่ตัวผู้กระทำ ทั้งนี้เพราะเจตนาในการกระทำของเขานั้นอาจกระทำเพื่อสิ่งอื่นที่มีใจเพื่ออัลลอฮ์(ﷻ) ตัวอย่างเช่นการเล่นกีฬาของบุคคลหนึ่งอาจกระทำไปเพื่อเหตุผลต่างๆกัน เช่นเล่นกีฬาเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง คูดีมีสง่าเป็นที่ต้องตาต้องใจเพศตรงข้าม หรือเพื่อการมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เป็นต้น ซึ่งการกระทำเหล่านั้นนอกจากจะไม่ได้รับผลบุญแล้ว บางครั้งอาจกลายเป็นสิ่งที่ต้องห้ามในศาสนา หากมีการข้องเกี่ยวกับสิ่งหะรอม เช่นการโอ้อวด หลงตัวเอง คูหมิ่นดูแคลนเหยียดหยามผู้อื่น เป็นต้น ทั้งนี้เพราะการกระทำทุกอย่างขึ้นอยู่กับที่ตั้งเจตนาของผู้กระทำนั่นเอง

3.2 กฎเกณฑ์ข้อบัญญัติการกีฬาในอิสลาม¹⁰⁵

หลังจากที่ได้นำเสนอหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาไปแล้ว ต่อไปนี้จะเป็นการกล่าวถึงกฎเกณฑ์ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาในอิสลาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้¹⁰⁶

3.2.1 การแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ในทุกโอกาสถือเป็นหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ

อิสลามเป็นศาสนาที่ส่งเสริมให้มุสลิมทุกคนแสวงหาความโปรดปรานจากพระองค์อัลลอฮ์(ﷻ) หวังในความเมตตาและการอภัยโทษจากพระองค์ มีโอกาสได้เข้าสวรรค์และรอดพ้นจากไฟนรก ดังอาเยฮ์ที่ว่า

﴿ سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ

وَالْأَرْضِ أَعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۗ ذَٰلِكَ

فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢١﴾

(21:)

ความว่า : “จงเร่งรีบไปสู่การขออภัยโทษจากพระเจ้าของพวกเขา และ สวนสวรรค์ซึ่งความกว้างของมัน ประหนึ่งความกว้างของชั้นฟ้าและแผ่นดิน (ซึ่งสวรรค์นั้น)ถูกเตรียมไว้สำหรับบรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และบรรดา

¹⁰⁵ ดูรายละเอียดและความหมายของกฎเกณฑ์ในหน้า 55

¹⁰⁶ ดูรายละเอียดกฎเกณฑ์ต่างๆเหล่านี้ใน (Sa'id Abd al-Azim, 1994:117-168)

เราะสุลของพระองค์ นั่นคือความโปรดปรานของอัลลอฮ์ซึ่งพระองค์จะทรง
ประทานมันให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์และอัลลอฮ์นั้นทรงเป็นผู้โปรด
ปรานอันใหญ่หลวง” (อัลหะดีศ 21)

ด้วยเหตุดังกล่าวสำหรับผู้เป็นมุสลิม แม้ขณะเล่นกีฬาหรือทำกิจกรรมอื่นใดก็ตาม
จำต้องมีจิตใจที่มั่นคงเพื่อให้ดำรงตนอยู่ในแนวครรลองของศาสนา และสอดคล้องกับแนวทางการ
ประกอบอิบาดะฮ์ พร้อมกันนั้นอิสลามยังส่งเสริมให้มุสลิมยึดมั่นอย่างแน่วแน่และเด็ดเดี่ยวในการปฏิบัติ
ตามคัมภีร์ของอัลลอฮ์(ﷻ) และสุนนะฮ์ของท่านนบี (ﷺ) และนี่คือเป้าหมายสูงสุดของการสรรสร้าง
สรรพสิ่งของพระองค์อัลลอฮ์(ﷻ) พระองค์ได้ตรัสว่า

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ (56 :

ความว่า: “และข้ามิได้สร้างญิน และมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเคารพภักดี
ต่อข้า” (อัลสสารียาต :56-58)

พระองค์ยังได้ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا

الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴾ (5 :

ความว่า: “และพวกเขามิได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดี
ต่ออัลลอฮ์ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์เป็นผู้อยู่ในแนวทาง
ที่เที่ยงตรงและดำรงการละหมาดและจ่ายซะกาต และนั่นแหละคือศาสนาอัน
เที่ยงธรรม” (อัลบัยยีนะฮ์ : 5)

นอกจากนั้นพระองค์ยังได้ทรงบัญชาว่า

﴿ قُلِ اللَّهُ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴾ (14 :

ความว่า “จงกล่าวเถิด เฉพาะอัลลอฮ์เท่านั้นที่ฉันเคารพภักดี โดยเป็น
ผู้มีความบริสุทธิ์ใจในศาสนาของฉันต่อพระองค์” (อัยฮุมรฺ:14)

อายะฮ์ดังกล่าวข้างต้นบ่งชี้ว่า อัลลอฮ์ (ﷻ) มิได้หวังสิ่งอื่นใดจากปวงบ่าวของ
พระองค์นอกจากเพื่อทำการอิบาดะฮ์ด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ และไว้ซึ่งการตั้งภาคีต่อพระองค์

3.2.2 ทุกๆการงานที่ดีที่ถูกกระทำเพื่ออัลลอฮ์และหวังในความโปรดปรานของพระองค์ ถือเป็นอิบาดะฮ์

ท่านอิมามอิบนุคัยมียะฮ์(IbnTaimiyah,1995:10/149)ได้ให้ความหมายของคำว่า อิบาดะฮ์ดังนี้ “อิบาดะฮ์ เป็นวลีที่มีความหมายกว้างขวาง เป็นคำนามที่ครอบคลุมในทุกๆสิ่งที่ยัลลอฮ์ (ﷻ)ทรงโปรดปรานและทรงยอมรับ ทั้งจากคำพูด และการกระทำต่างๆ ที่เป็นภายนอกและภายใน” หรือในอีกความหมายหนึ่งคือ “การภักดีต่ออัลลอฮ์ (ﷻ) ด้วยการปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ผ่าน คำพูดต่างๆของท่านเราะฮ์สุล(ﷺ)”¹⁰⁷

แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ผู้คนจำนวนมากไม่น้อยยังไม่มีความเข้าใจที่ถูกต้องในคำว่า “อิบาดะฮ์” พวกเขาคิดแต่เพียงว่าอิบาดะฮ์นั้นหมายถึงการละหมาด การจ่ายซะกาต การถือศีลอด และการประกอบพิธีฮัจญ์เท่านั้น โดยพวกเขา มองว่าการเล่นกีฬานั้น ไม่มีความสัมพันธ์ใดๆกับศาสนาและไม่ ถูกจัดเป็นอิบาดะฮ์แต่อย่างใด เพราะกีฬานั้นเป็นเรื่องของความสนุกสนานการผ่อนคลายความตึงเครียด และการพักผ่อนจึงไม่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนา เพราะศาสนานั้นเป็นเรื่องของการคร่ำเคร่งอยู่กับการ ประกอบศาสนกิจต่างๆเพื่อแสดงการเคารพภักดีต่อพระองค์อัลลอฮ์(ﷻ) ส่วนกีฬานั้นเป็นเรื่องของทาง โลกจึงไม่มีความเกี่ยวข้องกับทางธรรม พวกเขาจึงมักจะกล่าววาทกรรมที่บิดเบือนที่ว่า “ปล่อยให้ เรื่องทางโลกอยู่ในส่วนของทางโลก และเรื่องทางธรรมอยู่ในส่วนของทางธรรม”

วาทกรรมข้างต้นเป็นคำกล่าวที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากการแบ่งแยกและตัดขาดกิจการ ศาสนาออกจากทางโลก ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วศาสนาอิสลามมิได้สอนให้มุสลิมมีการแบ่งแยกระหว่าง โลกนี้และโลกอาคีเราะฮ์(โลกหน้า) เพราะอิสลามคือระบอบหรือวิถีการดำเนินชีวิตในโลกนี้เพื่อหวัง ผลตอบแทนจากอัลลอฮ์(ﷻ)ในโลกหน้า ทุกๆวินาทีและทุกๆการกระทำของมุสลิมถูกจัดเป็นอิบาดะฮ์ทั้งสิ้น ครอบคลุมทั้งที่มีเจตนาหรือเจตนาที่บริสุทธิ์เพื่ออัลลอฮ์(ﷻ) ด้วยเหตุนี้อิสลามจึงนิยาม ความหมายของคำว่าอิบาดะฮ์ไว้กว้างขวางและครอบคลุมและไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงแก่การประกอบ ศาสนกิจหรือพิธีกรรมศาสนาเท่านั้น แต่ยังหมายรวมไปถึงการประกอบอิบาดะฮ์ในอีกรูปแบบ หนึ่งนั่นก็คือ อิบาดะฮ์ในเชิงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน () เช่นการค้าขาย การประพาดดีกับพ่อแม่ ญาติพี่น้อง กับเพื่อนบ้านและแขกผู้มาเยือน ความสัมพันธ์ ระหว่างสามี ภรรยา การอบรมเลี้ยงดูบุตร การรับประทานอาหาร การนอน การดื่ม การรักษามานะฮ์ และสัญญา การละเว้นนินทาว่าร้าย และการประกอบอาชีพเป็นต้น (ดู บรรจง บินกาซัน, 2542:187)

ท่านนบี (ﷺ) ได้กล่าวว่า

(())

¹⁰⁷ (Ibn Taimiyah,1995:26/22)

ความว่า “อิมของท่านที่ท่านมิให้พี่น้องของท่านนับเป็นทานอย่างหนึ่งสำหรับท่าน” (บันทึกโดย al-Tirmidhiy, n.d. : 1956, และ al-Tabaraniy, 1985 : 8338)

ท่านนบี (ﷺ) ได้กล่าวอีกว่า

(())

ความว่า “การที่ชายคนหนึ่งในกลุ่มท่านได้ร่วมประเวณีกับภรรยาของเขา(การกระทำของเขาดังกล่าว)ถือเป็นการอนุเคราะห์”¹⁰⁸

ท่านนบี (ﷺ) ได้กล่าวแก่สะหะบะฮะ(رضي الله عنه) ท่านหนึ่งว่า

)

((

ความว่า “แท้จริงแล้ว การที่ท่านใช้จ่าย (นฟเกาะฮฺ) ไปเท่าใด มันก็ถือเป็นการทำทานทั้งสิ้น กระทั่งอาหารคำหนึ่งที่ท่านยกถึงปากของผู้เป็นภรรยา ท่าน (ก็ถือเป็นทานด้วยเช่นกัน)” (บันทึกโดย al-Bukhariy, 1987 : 2742 และ Muslim, n.d. : 1628)

จากด้วยหะดีษดังกล่าวข้างต้นเราจะเห็นได้ว่าท่านเราะฮูล (ﷺ) ไม่ได้จำกัดความหมายของอิบาดะฮฺเพียงแค่การละหมาด การถือศีลอด การจ่ายทานซากาตหรือการประกอบพิธีฮัจญ์เท่านั้น แต่ท่านยังถือว่าการส่งอิมให้เพื่อน การร่วมมิเพศสัมพันธ์กับภรรยา และการหาเงินและปัจจัยยังชีพเลี้ยงภรรยาและบุตรธิดาก็เป็นทานอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าการจ่ายทานนั้นเป็นอิบาดะฮฺ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่ถูกต้องและสอดคล้องตามบทบัญญัติของศาสนา และไม่ขัดกับเจตนารมณ์ของอิสลามถูกจัดว่าเป็นอิบาดะฮฺทั้งสิ้น ดังนั้นการเล่นฟุตบอลที่ดี วอลเลย์บอลที่ดี ตะกร้อที่ดี และกีฬาชนิดอื่น ๆ สามารถจัดเป็นอิบาดะฮฺได้ทั้งสิ้น หากมีการตั้งเจตนา (เนียต) ที่ดีตรงตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของอิสลาม ดังหะดีษบทที่ว่า

(())

ความว่า “แท้จริงทุกๆการกระทำนั้นขึ้นอยู่กับที่ตั้งเจตนา”¹⁰⁹

¹⁰⁸ หะดีษอ้างแล้วหน้า 83

¹⁰⁹ หะดีษอ้างแล้วหน้า 24

ตัวอย่างการตั้งเจตนาหรือเจตนาในการเล่นกีฬาเพื่อที่จะรักษาคุณภาพทางร่างกาย เช่น ตั้งเจตนาในการเล่นเพื่อให้ตนเองมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงเพื่อจะได้ทำการอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ (ﷻ) อย่างเต็มที่สมบูรณ์” ทั้งนี้โดยปฏิบัติตามเงื่อนไขและกฎเกณฑ์ต่างๆ ตามที่อิสลามกำหนดและต้องไม่มีสิ่งหะรอมต้องห้าม ที่ขัดกับหลักศาสนาที่เกี่ยวข้องในกีฬานั้นๆด้วย ดังนั้นจึงไม่มีโทษอันใดที่มุสลิมจะหาความสุขให้ตนเอง เพื่อผ่อนคลายความคิดจิตใจของตนหรือทำให้ตนเองสดชื่นด้วยการเล่นเกมกีฬาบางอย่างที่อิสลามอนุญาตกับเพื่อนฝูงหรือครอบครัว เช่น ภรรยาและลูกๆ อย่างไรก็ตามการหาความสุขนั้นจะต้องไม่กลายเป็นเป้าหมายหลักของชีวิตจนกระทั่งต้องทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างให้แก่มันจนหมด ทั้งนี้เพราะการหมกมุ่นในกิจกรรมกีฬาที่ไร้ขอบเขตและไร้ซึ่งเป้าหมาย ถือเป็น การเดินเข้าไปสู่กับดักที่ได้ถูกวางไว้โดยเหล่ามารร้ายชัยฏอนซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ผู้คนหลงผิดและออกนอกกรอบของศาสนาที่ประเสริฐนี้

3.2.3 ความเจริญและการพัฒนาไม่ได้ขัดกับอิสลาม

ถือเป็นความจริงที่ทุกคนต้องยอมรับว่า ศาสนาอิสลามที่ผู้เป็นมุสลิมกำลังยึดมั่นอยู่ทั้งในด้านหลักความความเชื่อศรัทธา การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมนั้น มิได้มีความขัดแย้งกับความเจริญและการพัฒนาแต่อย่างใด ด้วยเหตุเพราะว่าแท้จริงแล้วอัลลอฮ์ (ﷻ) ได้บัญญัติสั่งให้เหล่าศรัทธาชนยึดเอาต้นเหตุแห่งกำลังทั้งปวงมาใช้ โดยพระองค์ได้ตรัสว่า

(60:) ﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ﴾

ซึ่งมีความหมายว่า : “และพวกเจ้าจงเตรียมไว้สำหรับ (ป้องกัน)พวกเขาสิ่งที่พวกเจ้าสามารถ อันได้แก่ กำลัง ใดๆอย่างหนึ่ง” (ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่60: อัลอันฟาล)

ส่วนหนึ่งของสัญลักษณ์แห่งการเจริญชวนอันประเสริฐนี้คือ การพัฒนาและการก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง โดยไม่มีการถอยหลังแต่เป็นการพัฒนาที่ไม่ขัดกับสิ่งที่มีอยู่ในอัลกุรอานและสุนนะฮ์ ดังนั้นการทำอิบาดะฮ์หรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆเช่นการละหมาดและการถือศีลอด จึงต้องปฏิบัติโดยไม่มีการเพิ่มเติมหรือตัดทอน เพราะโดยพื้นฐานเดิมของอิบาดะฮ์นั้นคือการจำกัดและคงไว้ซึ่งรูปแบบเดิมของบทบัญญัติศาสนา แต่ในส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมูอามะลาต¹¹⁰นั้นโดยพื้นฐานเดิมของมันก็คือการอนุมัติ ทั้งนี้เมื่อมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบด้านถึงกฎเกณฑ์ต่างๆทั่วไปของมันเช่นกฎเกณฑ์ที่วิเคราะห์สังเคราะห์จากหะดีษบทที่ว่า

¹¹⁰ หมายถึงบทหนึ่งของฟิกฮ์ที่เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนมนุษย์ในรูปแบบต่างๆเช่น การค้าขาย การแต่งงาน การทำมาหากิน การเล่นเกมกีฬา การเข้าสังคม และอื่นๆ

(())

ซึ่งมีความหมายว่า “ไม่มีการทำอันตรายผู้อื่น และไม่ปล่อยให้ตนเองถูกทำอันตราย”¹¹¹

และจากอัลกุรอานอายะฮ์ที่ว่า

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ

بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ﴾ (58 :)

ซึ่งมีความหมายว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ทรงใช้พวกเจ้าให้รักษาอะมานะฮ์ (มอบคืนบรรดาของฝาก)แก่เจ้าของของมัน”

(ส่วนหนึ่งของสุเราะฮ์อันนิสาอ์ :58)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าศาสนาอิสลามไม่ได้ห้ามการประกอบอาชีพ การทำมาค้าขาย หรือการประกอบกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนมนุษย์ หากอิสลามจะห้ามก็จะห้ามเฉพาะในสิ่งที่ขัดกับอัลกุรอานและสุนนะฮ์เท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีการห้ามการผลิตเครื่องบิน การผลิตรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เฉกเช่นเดียวกันกับที่อิสลามไม่ได้ห้ามการสร้างสโมสรกีฬา หรือโรงเรียนสอนกีฬาต่างๆ เพราะโดยหลักแล้วการพิจารณาข้อกำหนดของสิ่งใดก็ตามย่อมขึ้นอยู่กับเจตนาธรรมและวัตถุประสงค์ในการใช้สอยของสิ่งนั้น ทั้งนี้เพราะวิธีการที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ใดย่อมมีผลต่อข้อกำหนดของสิ่งนั้นด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงภูมิใจที่วัตถุประสงค์ของการเล่นกีฬานั้นเป็นสิ่งที่ถูกบัญญัติไว้ในบทบัญญัติของศาสนา และวิธีการที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการกีฬานั้นก็เป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การยกย่องสรรเสริญเช่นเดียวกัน¹¹²

3.2.4 การหลงใหลในเกมกีฬาจนเลยเถิดถือเป็นสิ่งที่น่าตำหนิ

โลกคุณชาในมิติของอิสลามเป็นสนามทดสอบอิมานความศรัทธาที่มนุษย์พึงมีต่อพระเจ้า เป็นสถานที่พักพิงชั่วคราวเพื่อใช้เป็นที่สะสมเสบียงสำหรับใช้ในโลกอาคิเราะฮ์ โลกคุณชา มีความหวานชื่นและเข้าวนเต็มไปด้วยมายาแห่งกิเลสและตัณหา ผู้ใดหลงมัวเมาในโลกีย์วิสัยและพระพฤตดิน

¹¹¹ หะดีษอ้างแล้วหน้า 82

¹¹² วัตถุประสงค์ในที่นี้หมายถึงการพิทักษ์ปกป้องศาสนา และวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้นคือการแข่งขันกีฬาและการออกกำลังกาย

ห่างไกลศาสนา แน่แท้การหลงทางอาจประสบกับตัวเขาในโลกนี้และเขาจะประสบกับภาวะแห่งการขาดทุนในวันแห่งการตอบแทน

ถึงแม้โลกคุณยาในมุมมองของอิสลามจะเป็นเช่นดังที่กล่าวมา หากแต่อิสลามก็ยังกำชับให้มุสลิมให้ความสำคัญและห้ามมิให้ละทิ้งซึ่งโลกคุณยาแห่งนี้ ทั้งนี้เพราะหากผู้ใดไม่ยอมรับโลกคุณยา โดยการหันหลังให้กับมันอย่างสิ้นเชิงแล้ว คุณภาพแห่งอิสลามจะไม่บังเกิดกับตัวเขา ทั้งนี้ถึงแม้จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของมุสลิมคือการได้รับชัยชนะในวันอาคิเราะฮฺแต่อิสลามก็ไม่ได้ปฏิเสธโลกคุณยา ดังนั้นอัลลอฮฺ(ﷻ)จึงทรงสอนให้มุสลิมวิงวอนขอพรจากพระองค์ผ่านทางศาสนทูตของพระองค์ โดยการสอนให้เป็นผู้เป็นมุสลิมกล่าวว่า

﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

(201 :)

ความว่า “ โอ้พระเจ้าของเรา โปรดประทานให้แก่พวกเราซึ่งสิ่งที่ดีงามในโลกนี้และสิ่งที่ดีงามในโลกหน้าและโปรดคุ้มครองเราให้พ้นจากการลงโทษแห่งไฟนรกด้วยเถิด ” (ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 201:อัลบะเกาะเราะฮฺ)

อายะฮฺข้างต้นมีนัยทางความหมายว่า มุสลิมควรได้รับสิ่งดีๆในโลกแห่งการทดสอบนี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรได้รับสิ่งดีๆอันเป็นผลตอบแทนสืบเนื่องมาจากการประพฤติปฏิบัติดีของเขาในวันอาคิเราะฮฺ

และพระองค์ตรัสอีกว่า

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ

(85:) ﴿ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴾

ความว่า “และผู้ที่แสวงหาศาสนาอื่นใดจากอิสลามแล้ว ศาสนานั้นก็จะไม่ถูกตอบรับจากเขาเป็นอันขาดและในปรโลกเขาจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน” (อาละอิมรอน:85)

อายะฮฺข้างต้นชี้ให้เห็นว่า เป้าหมายหลักของการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ของมุสลิมคือการแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ(ﷻ)ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรได้รับจากพระองค์ในโลกหน้า แต่ในขณะที่เดียวกันมุสลิมไม่ควรลืมชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงของเขาในฐานะมนุษย์คนหนึ่งซึ่งต้องอยู่ ต้องกิน ต้องมีครอบครัวต้องเข้าสังคมและต้องมีการะหน้าที่ตลอดจนความรับผิดชอบอื่นๆในโลกนี้

ดังนั้นจึงสรุปว่ามุสลิมควรมีปรัชญาการใช้ชีวิตในโลกนี้ว่า “จงประพฤติปฏิบัติตนในโลกนี้ให้ดีที่สุด เพื่อการได้รับผลตอบแทนที่ดีเลิศในโลกหน้า” ทั้งนี้โดยการทำความเข้าใจ ยอมรับและ

รู้เท่าทันโลก ตลอดจนขวนขวายประพฤติดีอย่างสุดความสามารถในขณะที่มีชีวิตอยู่ในโลกนี้อย่างไม่ย่อท้อหรือยอมสยบต่อกลลวงของมัน

ในอัลกุรอานและอัลหะดีษมีการดำเนินโลกคุณยาในหลายๆแห่ง ดังตัวอย่างการดำเนินจากอัลกุรอานในอายะฮ์ที่ว่า

﴿ اَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَهَوٌّ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ
وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ
ثُمَّ يَهْبِجُ فَتَرْتَهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطْبَمًا ۗ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ
وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ ۗ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿٢٠﴾

(20:)

ความว่า “พึงทราบเถิดว่า แท้จริงการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ มิใช่อื่นใดเว้นแต่เป็นการละเล่นและการสนุกสนานร่าเริงและเครื่องประดับและความโอ้อวด ระหว่างพวกเจ้า และการแข่งขันกันสะสมในทรัพย์สิน และลูกหลานเปรียบเสมือนเช่น น้ำฝนที่การงอก ความพอใจให้แก่กสิกร แล้วมันก็เหี่ยวแห้ง เจ้าจะเห็นมันเป็นสีเขียวแล้วมันก็กลายเป็นเศษเป็นขี้แห้ง ส่วนในวันปรโลกนั้นมีการลงโทษอย่างสาหัส และมีการอภัยโทษและความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ และการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ มิใช่อื่นใด นอกจากการแสวงหาผลประโยชน์แห่งการหลอกลวงเท่านั้น” (อัลหะดีด:20)

และในอีกอายะฮ์หนึ่งพระองค์อัลลอฮ์(ﷻ)ได้ตรัสว่า

﴿ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٦﴾

(26 :)

ความว่า: “และพวกเขาดีใจต่อชีวิตในโลกนี้ และชีวิตของโลกนี้เมื่อเทียบกับโลกอาคิเราะฮ์แล้ว หาใช่อื่นใดไม่ นอกจากความเพลิดเพลินเท่านั้น” (ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่26: อัลเราะฮ์)

อายะฮ์ข้างต้นชี้ให้เห็นว่าการมีชีวิตอยู่ในโลกคุณยานี้เปรียบเสมือนเรื่องจินตนาการ มีผลประโยชน์น้อย สูญหายอย่างรวดเร็ว นี่คือนิยามที่แท้จริง ดังนั้นการเล่นกีฬาที่ดี การสนุกสนานร่าเริงที่ดี

การประกวดประชัน ไอ้อวดกันก็ดี และการแข่งขันกันสะสมทรัพย์สินและลูกหลานก็ดี ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่จะนำความยุ่งยาก ความเหนื่อยล้าและความลำบากแก่ผู้มาสู่ตัวมนุษย์เองได้ทั้งสิ้น

ท่านนบีมุฮัมมัด(ﷺ)ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า“หากโลกนี้มีค่าแค่เพียงปีกข้างหนึ่งของยูง ณ อัลลอฮฺแล้วพระองค์จะไม่รินน้ำให้ผู้ปฏิเสธดื่มแม้แต่เพียงหยดเดียว” (บันทึกโดย al-Tirmidhiy, n.d. :2320,และ Ibn Majah,n.d. :4110)

ท่านนบี(ﷺ)ยังได้กล่าวอีกว่า

(())

ความว่า “โลกคุณยามีไข่อื่นใดเลยเมื่อเปรียบกับโลกอาคิเราะฮ์นอกจากเหมือนกับการที่คนใดคนหนึ่งในหมู่ท่านได้นำนิ้วมือของเขาจุ่มลงในน้ำทะเล ดังนั้นเขาจึงมองไปยังนิ้วมือนั้นว่ามีอะไรติดกลับมาบ้าง” (บันทึกโดย Muslim,n.d. :5101)

หะดีษดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าโลกคุณยามีไม่มีค่าอันใด ณ ที่อัลลอฮฺ(ﷻ)ดังนั้นมุสลิมจึงไม่ควรหลงมัวเมาไปกับสิ่งรื่นเริงและเกมกีฬาชนิดต่างๆ หลงไหลไปกับการมีชื่อเสียงอันจอมปลอม เกียรติยศสรรเสริญอันชั่วคราวที่ได้มาจากการเล่นกีฬา ซึ่งสิ่งทั้งหลายทั้งปวงนี้เป็นสิ่งที่ไร้ค่าและไม่มีมรรคผลใดๆแก่ตัวนักกีฬาเลยในวันแห่งการตอบแทน

3.2.5 การรื่นเริงในเกมกีฬาพึงจำกัดอยู่ในขอบเขตที่ศาสนากำหนด

ส่วนหนึ่งของคำสอนอิสลามที่ได้เน้นย้ำแก่ปวงบ่าวก็คือการตระหนักถึงบทบาทของเหล่ามารร้ายชัยฏอนที่เจตนาให้ประชาชาติอิสลามต้องหลงออกจากแนวทางอันเที่ยงตรงของศาสนา ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเกิดการสนธิกำลังกันระหว่างพลพรรคทั้งหลายของพวกมัน ทั้งชัยฏอนมนุษย์และชัยฏอนญิน¹¹³ ในการที่จะทำลายมวลมนุษยชาติให้หันเหออกจากการสักการะภักดีต่ออัลลอฮฺ(ﷻ) โดยพวกมันร่วมมือกันระดมทุกสรรพกำลังเพื่อให้มนุษย์หลงลืมและเบี่ยงเบนหันเหจากศาสนา หันหลังให้กับคำสอนของพระเจ้า หลงระเริงอยู่กับการกีฬาจนไม่มีเวลาเหลือแด่ศาสนา ผู้สื่อข่าวคือผู้มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้โดยเฉพาะ พวกเขาพยายามปรับเปลี่ยนทัศนคติหรือความคิดเห็นของมวลชนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านกีฬา ทั้งนี้โดยการใช้วิธีการอันแยบยลหลากหลายและเป็นขั้นเป็นตอน หนึ่งในวิธีการนั้นก็คือนโยบายด้านเศรษฐกิจ โดยการทำให้ผู้คนประสบปัญหาในการทำมาหากินและการ

¹¹³ ญินคือสิ่งที่ถูกสร้างชนิดหนึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยประสาทสัมผัส “อมนุษย์”

ดำรงชีวิตที่เร้าแค้นฝืดเคือง สนับสนุนส่งเสริมประชาชนให้หลงระเหิงอยู่กับโลกมายาและโลกแห่งวัตถุ อันจอมปลอม ทั้งนี้โดยการทำให้เห็นว่า เงินเท่านั้นที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จและความสะดวกสบายของชีวิต เงินสามารถบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ต้องการอย่างไร้ขีดจำกัด นอกจากนั้นพวกเขายังมอมเมาผู้คน โดยใช้วิธีการหลอกลวงสร้างภาพจนผู้คนเห็นความสำคัญและความจำเป็นของกีฬากระทั่งยึดกีฬาเป็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิต ในทุกสถานที่และทุกโอกาสจะไม่มีการเล่นกีฬาในสิ่งที่เกี่ยวกับเกมกีฬา ผู้คนจะรู้ซึ่งถึงรายละเอียดปลีกย่อยในทุกๆด้านที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ละประเภท นอกจากนั้นพวกเขายังทราบถึงประวัติของนักกีฬาที่ตนชื่นชอบในทุกแง่มุมชีวิตของพวกเขาเหล่านั้น ในทางตรงกันข้ามผู้คนส่วนมากกลับโง่เขลา(ญาฮิล)ในเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนาของตนอย่างสิ้นเชิง ไม่รู้จักแม้กระทั่งพระเจ้าหรือชีวประวัติของศาสนทูตของพระองค์ แผนการหรือนโยบายดังกล่าวนี้มีเป้าหมายพุ่งตรงไปยังผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนวัยรุ่นหนุ่มสาว

นี่คือภัยพิบัติที่สังคมกำลังประสบอยู่ และกำลังรอการแก้ไขจากผู้มีจิตสำนึกเพื่อให้รอดพ้นจากสภาพการณ์ดังกล่าว เพราะถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว กีฬาก็จะไม่มีอะไรเลยนอกจากเป็นเครื่องมือที่ใช้หลอกลวงคนหนุ่มสาว และสกัดกั้นคนเหล่านั้นจากการระลึกถึงอัลลอฮ์(ﷻ)หรือกีดกันจากการละหมาด พวกเขาทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่กับการวิ่งแข่งและการเล่นกีฬาทั้งเข้าเย็น โดยไม่สนใจและให้ความสำคัญกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นกับชะตาชีวิตพี่น้องมุสลิมในปาเลสไตน์ อินเดียและที่อื่นๆในโลก ซึ่งพฤติกรรมนี้เราปฏิเสธและไม่ยอมรับมัน ดร.เราะฟีก สุกกะรี¹¹⁴ ได้กล่าวว่า “แท้จริงการพยายามให้เกิดการแข่งขันในหมู่ประชาชนด้วยการแข่งขันฟุตบอล การชกมวย ภาพยนตร์ลามกอนาจาร และการแข่งขันโกลด์โฟน โจนทะยานในรูปแบบของอเมริกา มิได้ก่อเกิดสิ่งใดๆนอกจากความโง่เขลา ความหยาบกระด้างและความรู้สึกเย็นชาต่อพี่น้องร่วมแผ่นดิน” (Abu bakr al-Baghdadiy,1994 :3/123)

3.2.6 การบริหารเวลาในชีวิตประจำวันถือเป็นสิ่งจำเป็น

อิสลามได้สอนเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันและการบริหารเวลาของมุสลิม โดยผ่านท่านนบี(ﷺ)ในหะดีษบทหนึ่ง

: (ﷺ) :))
:
:
(ﷺ)
(ﷺ)
:

¹¹⁴ ดร.เราะฟีก สุกกะรี ชาวมุสลิมที่พำนักอาศัยอยู่ในประเทศเยอรมัน ท่านทำงานเป็นผู้สื่อข่าวให้กับสำนักข่าวมุสลิมแห่งหนึ่งที่นี่

: (ﷺ) :

: (ﷺ)

(ﷺ)

(())

ความว่า “จากท่านหัยยะละฮฺ อัลอะสะดี¹¹⁵ ท่านกล่าวว่า “อนูบักร์ได้พบกับฉันและถามฉันว่า “เป็นอย่างไรบ้างท่านหัยยะละฮฺ?” ฉันได้ตอบท่านว่า “หัยยะละฮฺกลายเป็นผู้กลับกลอกไปแล้ว”อนูบักร์จึงกล่าวว่า “มหาบรียุทธิ์แค่อัลลอฮฺ ท่านว่าอะไรนะ?”ฉันจึงตอบว่า “เมื่อเรายู่กับท่านเราะฮฺลุส(ﷺ)และท่านได้พูดถึงเรื่องนรกและสวรรค์ฉันรู้สึกเสมือนว่าเราสามารถเห็นมันได้ด้วยตา ครั้นเมื่อเราจากท่านเราะฮฺลุส(ﷺ) และกลับมาอยู่ร่วมกับบรรดาภรรยาและลูกๆของเรา หรืออยู่อยู่กับทรัพย์สินของเรา เราก็ลืมสิ่งนั้นไป” ท่านอนูบักร์ได้กล่าวว่า “ขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ฉันก็เคยเป็นเช่นนี้ เหมือนกัน” ดังนั้นฉันและท่านอนูบักร์ได้ไปหาท่านเราะฮฺลุส(ﷺ)และฉันได้กล่าวว่า “โอ้ท่านเราะฮฺลุสอัลลอฮฺ หัยยะละฮฺได้กลายเป็นคนกลับกลอกไปแล้ว”ท่านนบีจึงถามว่า “มันเป็นอย่างไรเล่า?” ฉันได้ตอบว่า “โอ้ท่านเราะฮฺลุสเมื่อเรายู่กับท่านและท่านได้พูดถึงนรกและสวรรค์ฉันรู้สึกเสมือนว่าเราสามารถมองเห็นมันได้ด้วยตา ครั้นเมื่อเราจากท่านไปอยู่ร่วมกับภรรยาและลูกๆของเรา หรืออยู่อยู่กับทรัพย์สินของเรา เราก็ลืมมันไปเกือบหมด”ท่านเราะฮฺลุส(ﷺ)จึงตอบว่า “ขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮฺผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ ถ้าหากว่าท่านจะเป็นเหมือนกับเมื่อตอนที่ท่านอยู่กับฉัน และในการรำลึกถึงอัลลอฮฺแล้ว บรรดาญาติก็จะสัมผัสมือกับท่านเมื่อตอนที่ท่านพักผ่อนและเมื่อตอนที่ท่านเดินแต่โอ้หัยยะละฮฺ เวลานี้(สำหรับการปฏิบัติใน) สิ่งนี้ และเวลานั้น(สำหรับการปฏิบัติใน)สิ่งนั้น” ท่านนบี(ﷺ) ได้กล่าวทวนวลีนี้หลายครั้งด้วยกัน” (บันทึกโดย Muslim,n.d. :2750)

¹¹⁵คือหัยยะละฮฺบุตรเราะบียะฮฺบุตรอูษัยด์บุตรอัมรฺบุตรอะมียะฮฺ อัลอะสะดี¹¹⁵ ได้รับการขนานนามว่า หัยยะละฮฺผู้บันทึก() เนื่องจากท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเกียรติจากท่านนบีให้เป็นผู้บันทึกอัลกุรอาน เสียชีวิตในสมัยการปกครองของมูอวียะฮฺบุตรอับดุลมุลิก (al-Asqalaniy.1995:2/117,al-Qurtubiyy.1995:1/432)

หะดีษบทนี้บ่งชี้ว่ามุสลิมพึงรู้จักแบ่งเวลาให้ถูกต้องเหมาะสม กล่าวคือควรอุทิศเวลาส่วนหนึ่งสำหรับการประกอบอิบาเดฮ์ต่ออัลลอฮ์(ﷻ) ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้เป็นมุสลิมควรเคร่งครัดจริงจังในการปฏิบัติโดยไม่หวังผลใดๆนอกจากความโปรดปรานจากพระองค์ นอกจากนั้นควรมีเวลาสำหรับการแสวงหาปัจจัยยังชีพ เวลาสำหรับครอบครัว เวลาสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจเป็นต้น

ดังนั้นจึงไม่ถือเป็นความผิดแต่อย่างใดในการเล่นกีฬาหรือสิ่งรื่นเริงบันเทิงใจเล็กน้อยๆ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพราะว่าท่านนบี(ﷺ)เองก็เคยหยอกล้อในขณะที่ท่านจะไม่พูดนอกจากในสิ่งที่มีความจริงเท่านั้น ครั้งหนึ่งท่านนบีได้ใช้ให้กองคาราวานที่เดินทางมาพร้อมกับท่านเดินทางล่วงหน้าไปก่อน หลังจากนั้นท่านได้วิ่งแข่งกับภรรยาของท่าน- คือท่านหญิงอาอิชะฮ์- และท่านได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “ผู้ที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่านคือผู้ที่ดีต่อภรรยาของเขา และฉันเป็นผู้ที่ดีต่อภรรยาของฉัน” (บันทึกโดย Ibn Majah, n.d. :1977)

และมีรายงานจากท่านนบี(ﷺ)ว่าท่าน(ﷺ)ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “แท้จริง สำหรับพระเจ้าของท่านมีสิทธิเหนือตัวท่าน และสำหรับภรรยาของท่านก็มีสิทธิเหนือตัวท่านและสำหรับตัวของท่านก็มีสิทธิเหนือท่านดังนั้นท่านจงให้สิทธินั้นแก่เจ้าของสิทธิ์ทั้งหลายด้วยเถิด” (บันทึกโดย al-Bukhariy, 1987 : 5788)

อับลูเลาะฮ์ นาซิหฺ อัล-อุลวาน¹¹⁶ (al-Ulwan:1996: 421) กล่าวว่า “ร่างกายของคนเรานั้นมีสิทธิที่จะได้บริโภคอาหารที่ดี มีที่พำนักอาศัยที่ดี มีเสื้อผ้าอาภรณ์สวมใส่ที่ดี รวมทั้งมีสิทธิที่จะได้รับการป้องกัน และบำบัดรักษาเมื่อมีโรคภัยมาคุกคาม ตลอดจนมีสิทธิที่จะได้รับการพักผ่อนและการออกกำลังกายอย่างเพียงพอ”

แท้จริงแล้วไม่เป็นที่น่าตำหนิแต่อย่างใดกับการที่มุสลิมจะพักผ่อนหย่อนใจด้วยสิ่งรื่นเริงบันเทิงใจที่เป็นที่อนุมัติบางอย่าง แต่มันจะเป็นสิ่งที่น่าตำหนิก็ต่อเมื่อ ชีวิตทั้งชีวิตของมนุษย์นั้นกลายเป็นเรื่องสนุกสนานสรวลเสเฮฮา หรือหมกมุ่นอยู่กับสิ่งรื่นเริงไร้สาระจนละเลยหน้าที่ความรับผิดชอบหรือทำตัวล่องลอยในสิ่งที่ควรจริงจังหรือหลงมัวเมาอยู่ในอบายมุขและสิ่งต้องห้ามในศาสนา

¹¹⁶ ประชาญ์กฏหมายอิสลามร่วมสมัย

หรือมีชีวิตตามหลักตรรกะของชาวญอฮิยะฮุคก่อนที่ “วันนี้เหล่า พรุ่งนี้งาน” หรือ “เวลานี้สำหรับพระเจ้า และเวลานี้สำหรับหัวใจ” ทว่าเวลาสำหรับหัวใจของพวกเขาที่กลับเต็มไปด้วยการเชื่อฟังและรักดีต่อมารร้ายชัยฎอน ด้วยการสนองความต้องการของอารมณ์และตัณหาอย่างเต็มพิกัดและมีรู้จักจบสิ้น

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงไม่แปลกใจกับใครบางคนที่ใช้ชีวิตแบบสองแง่สองง่ามหรือใช้ชีวิตแบบสองด้าน ด้านหนึ่งหันหน้าไปทางมัสยิด ด้วยใบหน้าที่มีสัญลักษณ์แห่งความยำเกรงเคร่งครัดและมีคุณธรรม ส่วนอีกด้านหนึ่งนั้นจะเต็มไปด้วยการริยาอ¹¹⁷ และการแสวงหาชื่อเสียงที่จอมปลอม เปิดเผยเอาระยะสุ และเป็นสมุนหรือสาวกของศัตรูที่เป็นปฏิปักษ์กับศาสนา

3.2.7 การยึดติดแนวคิดชาตินิยมแบบญอฮิยะฮุคเป็นสิ่งต้องห้าม

อิสลามเป็นศาสนาสากลที่ตระหนักและให้ความสำคัญแก่นมนุษย์ ด้วยเหตุนี้อิสลามจึงเชิญชวนและเรียกร้องมนุษยชาติทั้งมวลโดยไม่จำกัดกลุ่ม ชนชาติ ชาติพันธุ์ เชื้อชาติหรือลักษณะภูมิประเทศใดเป็นการเฉพาะ และด้วยความเป็นสากลของอิสลาม ไม่ว่าในมิติของการเชิญชวน การเรียกร้องหรือในมิติการตอบรับของประชาคมโลก อิสลามจึงปฏิเสธแนวคิดยึดติดชาตินิยม รัฐนิยมหรือการคลั่งไคล้ในชาติพันธุ์ของตนเอง อัลลอฮฺ(ﷻ)ตรัสไว้ว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ

أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ (28:)

ความว่า “และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด เว้นแต่เป็นผู้แจ้งข่าวดีและเป็นผู้ตักเตือนแก่นมนุษย์ทั้งหลาย แต่ทว่ามนุษย์ส่วนมากนั้นไม่รู้” (สะบาอฺ:28)

การนิยมในสังขธรรมและยึดมั่นในศาสนาเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและน่ายกย่อง แต่สิ่งที่ควรตำหนิก็คือการนิยมในสิ่งจรรยาจวมปลอมที่เข้าข่ายอายะฮุที่ว่า

﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ﴾ (2:)

ความว่า: “และพวกเจ้าจงช่วยเหลือกันในเรื่องที่เป็นคุณธรรมและ ความยำเกรง และจงอย่าช่วยเหลือกันในเรื่องที่เป็นบาปและสิ่งที้นำมาซึ่งความขัดแย้ง”

(ส่วนหนึ่งจากอายะฮุที่:2 อัลมาอิดะฮุ)

¹¹⁷ การริยาอคือการกระทำสิ่งใดเพียงเพื่อให้คนอื่นเห็นโดยมิได้มีเจตนาในการกระทำเพื่ออัลลอฮฺ(ﷻ)

มีบันทึกในหะดีษบทหนึ่งว่า

))

:

(ﷺ)

((

ความว่า “รายงานจากท่านญาบิรฺบินอับดุลลอฮฺ ท่านกล่าวว่า: ได้เกิดกรณีชายคนหนึ่งจาก(ชาวมักกะฮฺ) ผู้อพยพชด้อยทำร้ายร่างกายชายชาวมดีนะฮฺ (ผู้ให้ความช่วยเหลือ) หลังจากนั้นจึงเกิดการชุมนุมรวมตัวกันเป็นพวกๆชาวมักกะฮฺผู้อพยพกล่าวว่า “โอ้บรรดาฝ่ายผู้อพยพ” ส่วนชาวมดีนะฮฺผู้ให้ความช่วยเหลือกล่าวว่า “โอ้บรรดาฝ่ายผู้ให้ความช่วยเหลือ” ครั้นเมื่อเหตุการณ์นี้ทราบถึงท่านนบี (ﷺ) ท่านจึงกล่าวว่า “ปล่อยพวกเขาเพราะมันเป็นสิ่งที่มีกลิ่นเหม็นฉุน เขา (ญาบิรฺ) กล่าวว่า: หลังจากนั้นท่านนบี (ﷺ) กล่าวต่ออีกว่า “พึงรู้เถิดว่าสภาพของการเรียกขานแบบญายิละฮฺนั้นเป็นเช่นไร? พึงรู้เถิดว่าสภาพของการเรียกขานแบบญายิละฮฺนั้นเป็นเช่นไร?” (บันทึกโดย al-Bukhariy,1987 :4624)

ถึงแม้ว่าคำที่ใช้เรียกขานทั้งสองคำ ทั้งคำว่า “โอ้บรรดาผู้อพยพ” และคำว่า “โอ้บรรดาผู้ให้ความช่วยเหลือ” มีนัยบ่งบอกถึงความดั่งามและความประเสริฐของพวกเขาเหล่านั้นก็ตาม แต่เพราะท่านนบี(ﷺ)กลัวว่าจะเกิดการการแบ่งกลุ่มแบ่งฝ่ายในสิ่งที่ไม่ใช่เพื่ออัลลอฮฺ(ﷻ)และเกิดการปฏิเสธในตัวท่านนบี(ﷺ) ท่านนบี(ﷺ)เรียกสิ่งดังกล่าวนี้ว่า “การเรียกขานชื่อแบบญายิละฮฺ” ซึ่งคล้ายเป็นการเปรียบเปรยกับสภาพของชาวนญาฮิลียะฮฺในความแตกแยกและการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายของพวกเขา

จุดประสงค์ของกีฬาที่แท้จริงนั้นมิใช่เพื่อก่อกำเนิดความแข็งแกร่งดั่ง หยาบคายและการเป็นศัตรูกันทั้งระหว่างผู้เล่นด้วยกันหรือระหว่างผู้ชม หากแต่มีจุดประสงค์เพื่อการออกกำลังกายและเสริมสร้างความสมัครสมานสามัคคีระหว่างผู้เล่นด้วยกัน มุสลิมทุกคนต่างทราบกันดีถึงความหมายของคำว่า “พี่น้องในศาสนา” และต่างก็ยึดมั่นในสิ่งที่ท่านเราะฮูล (ﷺ) ยึดถือ ซึ่งเรื่องเหล่านี้จะทำให้เห็นถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติทั้งจากคำพูดและการกระทำ รวมทั้งน่าจะทราบถึงวิธีการปฏิสัมพันธ์กับตนเองและผู้ที่ เป็นคู่ต่อสู้ในสนาม ทั้งในขณะที่เป็นผู้ได้รับชัยชนะหรือในขณะที่ได้รับความปราชัยพ่ายแพ้ สมดังปรัชญาการกีฬาที่ว่า “รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย”

ในหะดีษบทหนึ่งท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า: “คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้ายังไม่ใช่ผู้ศรัทธาที่แท้จริงจนกว่า เขาจะรักในพี่น้องของเขาเหมือนที่เขารักตัวเขาเอง” (บันทึกโดย al-Darimiy, 1407 h. : 2740)

ในหะดีษอีกบทหนึ่งท่านนบี(ﷺ)กล่าวว่า

)

((

ความว่า: “อุปมาความรัก ความเมตตาและความเอื้ออาทรระหว่างผู้ศรัทธาด้วยกัน อุปมัยร่างกายของคนเราเมื่ออวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งในร่างกายฟ้องร้องถึงอาการเจ็บปวดต่ออวัยวะส่วนอื่นๆจะพากันนอนคนนอนและเป็นไข้ตามกันไปด้วย” (บันทึกโดย al-Bukhariy, 1987.:5665, และ Muslim, n.d. :2586)

และในหะดีษอีกบทหนึ่งท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า

(())

ความว่า “ผู้ศรัทธากับผู้ศรัทธาประดุจดังอาคารสิ่งก่อสร้างที่มีการยึดโยงโครงสร้างระหว่างกันและกันอย่างแน่นหนา” (บันทึกโดย al-Bukhariy, 1987 : 467, และ Muslim, n.d. :2585)

จากหะดีษต่างๆข้างต้นที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าอิสลามเน้นหนักในเรื่องของความเป็นพี่น้อง ความรัก ความเมตตา และความเห็นอกเห็นใจกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับสิ่งที่เกิดขึ้นในการแข่งขันกีฬาที่มักมีเรื่องราวที่เกี่ยวกับการด่าทอ การชกต่อย การประทุษร้ายและแม้กระทั่งการฆ่ากันตาย อันอาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากความพ่ายแพ้หรือชัยชนะของผู้เล่นหรือทีมใดทีมหนึ่ง หรือบางครั้งผู้ชมหรือกองเชียร์ก็อาจจะมีส่วนร่วมในสิ่งที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นกับผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นมุสลิมนี้เลย

ทั้งๆที่ความเป็นจริง ประชาชาติมุสลิมในปัจจุบัน ณ เวลานี้กำลังอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องการความสามัคคีเป็นปึกแผ่นและความสมานฉันท์เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อการผนึกกำลังเตรียมพร้อมเผชิญหน้ากับภัยอันตรายต่างๆที่ทำทลายจากผู้รุกรานและผู้ประสงค์ร้ายต่อศาสนา ในหะดีษบทหนึ่งท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า

)

((

ความว่า “ผู้ที่เรียกร้องเชิญชวนบนฐานแนวคิดการยึดติดในชาติพันธุ์ เขาผู้นั้นไม่ใช่ส่วนหนึ่งของประชาชาติของฉันผู้ที่ทำสงครามบนฐานแนวคิดการยึดติดในชาติพันธุ์ เขาผู้นั้นไม่ใช่ส่วนหนึ่งของประชาชาติของฉันและผู้ที่เสียชีวิตบนฐานแนวคิดการยึดติดในชาติพันธุ์ เขาผู้นั้นไม่ใช่ส่วนหนึ่งของประชาชาติของฉัน”(บันทึก โดย abu Daud,n.d. :5121)

3.2.8 ความแตกต่างทางสรีระร่างกายถือเป็นสิ่งต้องคำนึงถึง

อิสลามได้วางกฎเกณฑ์แห่งความเสมอภาคก่อนที่จะมีกฎเกณฑ์ใดๆในโลก อัลกุรอานได้ประกาศอย่างชัดเจนในอายะฮ์หนึ่งว่า

﴿يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقْوَاهُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾﴾

(12:)

ความว่า “โอ้มนุษย์ชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกท่านจากเพศชายและเพศหญิง (จากต้นกำเนิดเดียวกัน) และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่าและตระกูล เพื่อจะได้ทำความรู้จักกันและกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า อัลลอฮ์ นั้นคือผู้ที่มีความยำเกรงที่สุด” (ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่13: อัลหุญรอต)

โดยนัยของอายะฮ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าไม่มีใครผู้ใดที่มีความประเสริฐหรือมีเกียรติ อัลลอฮ์(ﷻ) ไม่ว่าจะจากเพศชายหรือเพศหญิง และไม่ว่าจะมาจากเผ่าหรือตระกูลใดนอกจากผู้ที่มีความยำเกรงในพระองค์อัลลอฮ์(ﷻ)เท่านั้น หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งคือมาตรฐานวัดของความประเสริฐหรือความมีเกียรติของมนุษย์ อัลลอฮ์(ﷻ)นั้นคือความยำเกรงหาใช่วงศ์ตระกูลชาติพันธุ์ไม่

อัลลอฮ์(ﷻ)ผู้ทรงสร้างมนุษย์ทั้งเพศชายและเพศหญิงและพระองค์เป็นผู้ทรงกำหนดแนวทางและศาสนบัญญัติแก่มนุษย์ คำสอนทุกคำสอนที่ปรากฏในศาสนาของอัลลอฮ์(ﷻ)จึงเป็นคำสอนที่มาจากผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาสามารถ เป็นคำสอนที่สอดคล้องกับสัญชาตญาณของมนุษย์ และเป็นคำสอนที่สามารถปฏิบัติได้โดยไม่ต้องฝืนหรือขัดกับสามัญสำนึกของปวงชนทั่วไป

อิสลามจึงมอบภารกิจหลักแก่สตรีโดยคำนึงถึงความแตกต่างจากเพศชายด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสรีระ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ หรือแม้กระทั่งต้นกำเนิดช่วงปฏิสนธิระหว่างไข่กับอสุจิ ดังนั้นอิสลามจึงกำหนดบทบาทของสตรีที่สอดคล้องกับธรรมชาติของนางที่สุดคือการให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรในบ้านและปรนนิบัติสามี โดยที่สามีเป็นฝ่ายให้สวัสดิการและให้ประกันยังชีพ นับเป็นการจัดสรรภาระหน้าที่ที่ถูกต้องและยุติธรรมที่สุด